

GÖTEBORGS UNIVERSITET HANDELSHÖGSKOLAN

Betydelsen av lagen om hållbarhetsredovisning för den svenska byggbranschen

En fallstudie av väsentligheters påverkan och samspelet mellan
hållbarhetsredovisningen och hållbarhetsarbete

Kandidatuppsats i Corporate Sustainability
Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet

Vårterminen 2017

Handledare: Svetlana Sabelfeld

Författare: Födelseår:

Lisa Larsson 1994

Rikard Bertilsson 1993

FÖRORD

Vi vill tacka vår handledare Svetlana Sabelfeld för hennes åsikter, vägledning och engagemang i vårt skrivande. Vi vill även rikta ett stort tack till LLENTAB för deras engagemang, hjälpsamhet och öppenhet. Även vår seminariegrupps väsentlighetsanalyser har varit till stor hjälp vid seminarietillfällena.

Göteborg, 26 maj 2017

Lisa Larsson

Rikard Bertilsson

SAMMANFATTNING

Examensarbete i Corporate Sustainability, Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet, Kandidatuppsats VT 2017

Författare: Lisa Larsson och Rikard Bertilsson

Handledare: Svetlana Sabelfeld

Titel: Hållbarhetsredovisningens betydelse för hållbarhetsarbetet i den svenska byggbranschen- En fallstudie om väsentligheters påverkan och samspelet mellan hållbarhetsredovisning och hållbarhetsarbete

Bakgrund: Byggbranschen har en stor miljöpåverkan och arbetar därför för att bli mer hållbar. Under 2016 trädde en ny lag i kraft om att stora svenska företag ska hållbarhetsredovisa. Det finns idag ett flertal erkända ramverk för att hjälpa företag att upprätta hållbarhetsredovisning. Dessa ramverk har dock olika definitioner av vad som är väsentligt att redovisa. Detta kan göra det svårt för byggföretagen att veta vad som är väsentligt att ta upp i sin redovisning. Dessutom pekar tidigare forskning och studier på området att företags hållbarhetsarbete i olika grad har påverkats av reglering av hållbarhetsredovisning. Det finns alltså en problematik kring huruvida krav på hållbarhetsredovisning gör att företag faktiskt arbetar mer med hållbarhet.

Syfte: Syftet är att undersöka hur företag inom byggbranschen, genom lagen om hållbarhetsredovisning, kan utveckla arbetet med hållbarhet.

Metod: Rapporten är gjord som en fallstudie av LLENTAB. Dokumentär forskning, intervjuer och företagsdokument har använts för att komma fram till vilka väsentligheter som är relevanta för LLENTAB att redovisa enligt GRI och IR. Genom att jämföra dessa kunde väsentligheter för lagen om hållbarhetsredovisning bestämmas. Intervjuer med de anställda på LLENTAB användes även som grund för att förstå samspelet mellan LLENTAB:s hållbarhetsredovisning och hållbarhetsarbete.

Resultat och Slutsatser: Studien visar att beroende på företagens inställning till hållbarhetsredovisning, kan lagen om hållbarhetsredovisning komma att påverka företags hållbarhetsarbete i olika grad. Även branschspecifika riktlinjer för byggbranschen kan vara betydelsefulla för företagens hållbarhetsarbete. Det gör att jämförbarheten mellan företag ökar, vilket kan motivera till ett förbättrat hållbarhetsarbete.

Förslag till vidare forskning: Då företag ännu inte börjat hållbarhetsrapportera enligt lagen om hållbarhetsredovisning, vore det intressant att undersöka hur arbetet med hållbarhet för företag inom byggbranschen har påverkats av hållbarhetsredovisningen när lagen har tillämpats under några år. Det vore även intressant att undersöka om branschspecifika riktlinjer kan göra hållbarhetsredovisning mer betydelsefull för hållbarhetsarbetet.

Nyckelord: Hållbarhet, hållbarhetsredovisning, väsentlighet, GRI, IR, intressent, reglering av hållbarhetsredovisning

ABSTRACT

Bachelor thesis in Corporate Sustainability, School of business, economics and law at the University of Gothenburg, Spring 2017

Authors: Lisa Larsson and Rikard Bertilsson

Supervisor: Svetlana Sabelfeld

Title: The sustainability report's significance for the sustainability work in the Swedish construction sector - A case study about the impact of materiality and the interplay between sustainability reporting and sustainability work

Background: The construction sector has a big environmental impact and is therefore striving to become more sustainable. During 2016 a new law entered into force which means that large Swedish companies have to make a sustainability report. There are today several acknowledged frameworks to help companies to do a sustainability report. However, these frameworks have different definitions of which materiality should be disclosed. This can make it difficult for construction companies to know what is most essential to disclose in the report. In addition, previous research and studies in the area indicate that companies' sustainability work has been affected to various extents by sustainability reporting. There is thus an uncertainty about whether sustainability reporting actually causes companies to work more with sustainability.

Purpose: The purpose aims to examine how companies in the construction sector, through the law of sustainability reporting, can develop the sustainability work.

Method: The report is made through a case study of LLENTAB. Documentary research, interviews and documents from the company have been used to identify which materialities are relevant for LLENTAB to report according to GRI and IR. By comparing these, the materialities for the law of sustainability reporting could be determined. Interviews with the employees at LLENTAB were also used as a basis for understanding the interplay between sustainability reporting and sustainability work.

Results and conclusions: The study shows that depending on the company's attitude to sustainability reporting, the law of sustainability reporting may affect the company's sustainability work to varying extent. Furthermore sector specific guidelines for the construction sector can be meaningful for the company's sustainability work. This increases the comparability between the companies, which could motivate an improved sustainability work.

Suggestions for further research: As companies have not yet started to report on sustainability in accordance with the law of sustainability reporting, it would be interesting to investigate how the work on sustainability for companies in the construction industry has been affected by the sustainability reporting when the law has been applied for a few years. It would also be interesting to investigate if sector specific guidelines actually make sustainability reporting more meaningful for sustainability work.

Key words: Sustainability, sustainability reporting, materiality, GRI, IR, stakeholder, regulation of sustainability reporting

NYCKELBEGREPP

Hållbar utveckling

Hållbar Utveckling som begrepp har spridits och har blivit välanvänt sedan det introducerades 1987 i Brundtlandsrapporten där det beskrivs som “den utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov” (Elvingsson, u.å.). Hållbar utveckling kan även sägas utgå från tre dimensioner; ekonomisk, social och miljömässig (ibid). Det finns många olika definitioner av begreppet hållbar utveckling, i denna studie används dock den definition som presenterats ovan.

Hållbarhetsarbete

Hållbart företagande betyder enligt Regeringen (2015) att företag ska driva sin verksamhet på ett ansvarsfullt sätt för att minska företagets negativa påverkan på samhälle. Med begreppet hållbarhetsarbete avses i denna studie därmed hur företag arbetar för att minska sin negativa påverkan på samhället, med hänsyn till de tre hållbarhetsaspekterna ekonomi, sociala förhållanden och miljö. Hållbarhetsarbete kan även ses som integrering av hållbarhetsaspekter i företagens affärsprocesser eller att hållbarhetsfrågor lyfts och åtgärdas (Borglund, Frostensson och Windell, 2010).

Hållbarhetsredovisning

Hållbarhetsredovisning är en rapport som företag publicerar med information om deras ekonomiska, sociala och miljömässiga påverkan på samhället (GRI, u.å.a). Hållbarhetsrapportering syftar till att ge företagets intressenter en bild av hur företag arbetar med hållbar utveckling (Larsson och Ljungdahl, 2008) och används ofta för att jämföra företags hållbarhetsarbete (Epstein och Buhovac, 2014).

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	1
1.1. BAKGRUND	1
1.1.1. Företags rapportering av hållbarhet.....	1
1.1.2. Lagstiftning om hållbarhet	2
1.2. PROBLEMDISKUSSION	3
1.3. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING.....	5
2. LAGEN OCH RIKTLINJER FÖR HÅLLBARHETSREDOVISNING	6
2.1 LAGEN: FÖRETAGENS RAPPORTERING AV HÅLLBARHET OCH MÅNGFALDSPOLICY.....	6
2.2. RAMVERK FÖR HÅLLBARHETSREDOVISNING	7
2.2.1. Global Reporting Initiative (GRI).....	7
2.2.2. Integrated Reporting (IR).....	7
3. TEORETISK REFERENSRAM	8
3.1. REFERENSRAMENS STRUKTUR	8
3.2. INTRESSENTTEORI	9
3.3. VÄSENTLIGHETER.....	10
3.3.1. Definition av väsentligheter.....	10
3.3.2. Betydelsen av väsentligheter	10
3.3.3. Branschspecifika riktlinjer	12
3.4. HÅLLBARHETSREDOVISNINGENS PÅVERKAN PÅ HÅLLBARHETSARBETET	12
3.5. FUNGERAR REGLERING AV HÅLLBARHETSREDOVISNING?	14
3.6. SAMMANFATTNING AV REFERENSRAM	15
4. METOD	16
4.1. VAL AV PROBLEM OCH FORSKNINGSMETOD.....	16
4.1.1. Presentation av LLENTAB	17
4.2. INSAMLING AV MATERIAL.....	17
4.2.1. Dokumentär forskning	17
4.2.2. Intervjuer	18
4.2.3. Företagsdokument.....	21
4.3. BEARBETNING AV MATERIAL.....	22
4.4. ANALYS AV MATERIAL.....	22
4.5. FORSKNINGSETISKA ÅTAGANDEN	24
4.6. STUDIENS TILLFÖRLITLIGHET OCH VALIDITET.....	25
4.7. METODDISKUSSION	25
5. RESULTAT	27
5.1. BYGGBRANSCHEN	27
5.2. LLENTAB:S VERKSAMHET	27
5.3. LLENTAB:S INTRESSENER.....	28
5.4. LLENTAB:S HÅLLBARHETSKONTEXT	29
5.5. LLENTAB:S VÄSENTLIGHETER.....	34
5.5. SAMSPELET MELLAN HÅLLBARHETSREDOVISNING OCH HÅLLBARHETSARBETE	36
5.5.1. De anställdas syn på hållbarhetsarbete	36
5.5.2. De anställdas syn på hållbarhetsredovisning.....	37
6. ANALYS OCH DISKUSSION	38
6.1. VÄSENTLIGHETER.....	39
6.2. HÅLLBARHETSREDOVISNINGENS PÅVERKAN PÅ HÅLLBARHETSARBETET	41

6.3. FUNGERAR REGLERING AV HÅLLBARHET?	43
7. SLUTSATSER	45
7.1. BIDRAG TILL FORSKNINGEN.....	46
7.2. FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING.....	46
8. REFERENSER	47
BILAGA 1	55
BILAGA 2	56
BILAGA 3	59
BILAGA 4	61

1. INLEDNING

Kapitlet inleds med en bakgrundsbeskrivning till problemet som studerats. Därefter presenteras problemdiskussionen, vilket leder fram till studiens syfte och frågeställningar.

1.1. Bakgrund

Jorden står inför stora förändringar i klimat och miljö när temperaturen på jorden stiger till följd av mänsklig påverkan (Boberg, 2016). Ett varmare klimat leder till att isar smälter, havsnivåerna stiger och extremt väder blir allt vanligare (Lash & Wellington, 2007) vilket förändrar levnadsförhållandena för en stor del av världens befolkning (Steffen et.al., 2015).

1.1.1. Företags rapportering av hållbarhet

För att tackla klimatförändringar och samtidigt fortsätta en stabil social och ekonomisk utveckling i världen antog FN år 2015 Agenda 2030 (United Nations, u.å.). Detta innebär att FN:s medlemsstater tillsammans ska jobba för en hållbar framtid genom 17 mål för hållbar utveckling. För att nå målen uppmanar Sveriges regering ett hållbart företagande för företagen i Sverige (Regeringskansliet, u.å.).

En av de branscher som står bakom och arbetar för att följa Agenda 2030 är byggbranschen (Sveriges Byggindustrier, u.å.a.). Ett av målen i Agenda 2030 är *Hållbara städer och samhällen*, som bland annat innebär att länder ska satsa på hållbart byggande och hållbar planering (UNDP, u.å.). En anledning till att byggbranschen behöver ta hänsyn till dessa mål är att branschen har en stor miljöpåverkan. Detta bekräftas av Johan Rockström, professor i miljövetenskap vid Stockholms universitet som i en intervju menade att:

“Byggbranschen är en stor del av problemet, Den står för ungefär en tredjedel till hälften av vår globala miljöbelastning” (Bennewitz, 2012)

Det gör att byggbranschen bör ses som ett viktigt område att studera ur hållbarhetssynpunkt. Företag med stor miljöpåverkan kan få press utifrån om att bli mer hållbara, då allmänheten blir allt mer uppmärksamma på företags miljöpåverkan (Svensk Handel, 2016). Då intressenter ofta kritiserar företag för deras etiska och miljömässiga påverkan (Svenskt Näringsliv, 2004), är det viktigt att företag lyssnar på vad dess intressenter efterfrågar (Epstein & Buhovac, 2014). Enligt Freeman, Harrison, Wicks,

Parmar och De Colle (2010) är det viktigt att företag lyssnar och anpassar sig till sina intressenter för att vara konkurrenskraftiga på marknaden. Det är därför viktigt för företag att försöka läsa av intressenternas efterfrågan genom att ta in och tolka information från olika intressenter, såsom kunder, leverantörer, aktieägare, media och myndigheter (Freeman et. al., 2010). Enligt Epstein och Buhovak (2014) har företag som tagit hänsyn till sina intressenter insett att intressenterna vill ha mer information om företags sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter. Detta har gjort att företag i allt större utsträckning sedan slutet av 1990- talet, har upprättat hållbarhetsredovisningar med information som intressenterna efterfrågar (INTOSAI, 2013). För att underlätta företagens arbete med hållbarhetsredovisning har ett flertal organisationer tagit fram olika ramverk med riktlinjer för vad som ska redovisas (ibid).

1.1.2. Lagstiftning om hållbarhet

Under 2007 beslutade Sveriges regering att svenska statliga bolag ska hållbarhetsredovisa (Finansdepartementet, 2013). Syftet med detta var att underlätta uppföljning av statliga bolag och driva hållbarhetsarbetet för bolagen framåt (Borglund, Frostenson & Windell, 2010). För att öka konkurrenskraften och synliggöra företags verksamhet ur etiska och miljömässiga aspekter, tog Europeiska unionen (EU) under 2014 beslut om att även stora (se kriterier på s. 6) privatägda börsbolag och finansiella företag ska redovisa icke-finansiell information i form av en hållbarhetsredovisning (Justitiedepartementet, 2016). Sveriges regering ansåg dock att många av de företag som skulle omfattas av EU-direktivet redan gör hållbarhetsredovisning. Det skulle därför inte bidra till utvecklingen av användandet av hållbarhetsrapportering (Civilutskottet, 2016). Regeringen beslutade därför om att införa en lag, baserat på EU-direktivet, som omfattar fler företag som ska upprätta en hållbarhetsredovisning i Sverige (ibid). Lagen *Företagens rapportering av hållbarhet och mångfaldspolicy* (nedan benämnt "Lagen om hållbarhetsredovisning") trädde i kraft 1 december 2016 och menar att hållbarhetsredovisningen ska innehålla information om fem områden, miljö, sociala aspekter, mänskliga rättigheter, personal och antikorrupcion. Genom att företag redovisar inom samma områden, underlättas jämförelsen mellan olika företags påverkan på hållbarhet (FAR, u.å.).

De olika områdena ska innehålla den information som krävs för förståelsen av företagets utveckling, ställning, resultat, samt konsekvenserna av företagets verksamhet (6 kap. §12

ÅRL, 2017). Det betyder enligt Damberg och Johansson (2016) att alla företag ska redovisa vad som är relevant för just deras verksamhet. För att kunna redovisa vad som är relevant, innebär att företagen måste bedöma vilka väsentligheter som bör redovisas (FAR, 2015). Väsentligheter är de områden som är relevanta för företag att redovisa om. Dessa väsentligheter hjälper företag att belysa de områden som har störst påverkan på hållbarhet, vilka hjälper företaget att utforma sin hållbarhetsstrategi (Morgan, 2014). Det kan därför ses som att väsentligheter är centrala för företags hållbarhetsarbete. Det kan även bekräftas då Borglund et. al. (2010) menar att hållbarhetsredovisning till stor del handlar om att ändra företags attityd till, och arbete med hållbarhetsfrågor och att GRI (u.å.b) menar att företagets väsentligheter centrala i företagets hållbarhetsredovisningar. Däremot finns det olika meningar om hur väsentligheter, inom redovisning av hållbarhet ska bestämmas (KPMG, 2014). Väsentligheter för icke-finansiell rapportering tar hänsyn till många olika aspekter så som ekonomiska, sociala och miljömässiga (Dosal, 2013), samt flera intressenter (GRI, 2016). Det kan därför ses som ett mångdimensionellt begrepp som kan vara komplext att definiera. Det här kan göra att det är svårt för företag att bestämma vilken definition som ska användas. Det kan därför finnas många företag som är osäkra på vad som är relevant att redovisa, då den nya lagen omfattar många företag som sedan tidigare inte har hållbarhetsredovisat (Justitiedepartementet, 2016).

1.2. Problemdiskussion

Eftersom 2017 är första året lagen ska tillämpas, står troligtvis många företag inom byggbranschen inför utmaningen om hur lagen ska tolkas och vilka väsentligheter som ska redovisas. KPMG (2014) menar att det finns olika ramverk, som har olika definitioner av väsentligheter. Att bedöma väsentligheter skulle därför kunna ses som en svår uppgift, vilket även FAR (RevR 6, 5 kap 1§, 2015) anser, som menar att bedömningen av väsentlighet i hållbarhetsredovisningen är en fråga för det professionella omdömet. Det betyder att företag som redovisar enligt olika ramverk därmed kan redovisa olika saker, trots att de verkar inom samma bransch. Det kan därför ses som att väsentligheter är en viktig forskningsfråga, vilket även Fasan och Mio (2017) bekräftar då de menar att forskningsområdet väsentligheter är centralt i den akademiska debatten. Eccles, Krzus, Rogers och Serafeim (2012) anser att det är svårt att jämföra företags påverkan på olika hållbarhetsaspekter om det inte finns branschspecifika riktlinjer för vad som är väsentligt att redovisa. Detta eftersom det kan vara svårt att jämföra företag som redovisar olika

saker (ibid). Det tycks därför finnas en osäkerhet rörande vilka väsentligheter som ska redovisas för företag inom samma bransch. Detta skulle kunna medföra att lagens syfte om att kunna jämföra företags påverkan på olika hållbarhetsaspekter inte uppfylls. Det är därför viktigt att branschspecifika riktlinjer, exempelvis inom byggbranschen, tas fram för lagen om hållbarhetsredovisning. Det tycks dock inte finnas tidigare forskning på branschspecifika riktlinjers betydelse vid reglering av hållbarhetsredovisning.

Väsentligheterna, kan sägas utgöra grunden till hållbarhetsrapporten för ett företag. Rapporten ska göra det möjligt för företag att hantera och jämföra sin påverkan på miljö och samhälle, vilket enligt regeringen kan leda till en förbättrad hållbarhet hos svenska företag (Civilutskottet, 2016). Vidare menar regeringen att intresset för hållbarhetsrapportering är stort i samhället, vilket gör att rapporteringen också kan gynna företag, då deras transparens och trovärdighet ökar (Justitiedepartementet, 2016). Många företag, framförallt inom byggbranschen, är dessutom positiva till att hållbarhetsredovisa (Demoskop, 2015). Å andra sidan finns det tecken på att reglering av hållbarhetsrapportering inte behöver vara så betydelsefull. Stubbs, Higgins och Milne (2013) menar att när det införs regleringar om att företag ska hållbarhetsredovisa, är det många företag som skapar rapporter som inte kopplar ihop hållbarhetsredovisningen med resten av verksamheten. De menar att detta kan medföra att företaget inte skapar någon förståelse för kopplingen mellan hållbarhetsredovisning och hur redovisningen kan påverka företaget positivt. När denna förståelse saknas rapporterar företagen det som krävs, men gör inte ytterligare ansträngningar för att förbättra sin verksamhet. Denna åsikt kan även förstärkas genom en studie gjord på företagen som omfattades av lagen om att statliga företag i Sverige ska upprätta en hållbarhetsredovisning. Studien visar att lagen ledde till att själva rapporteringen i företagen förbättrades, men att den hade en begränsad effekt på utvecklingen av hållbarhetsarbetet (Borglund et. al., 2010).

Enligt Burchell, Clubb, Hopwood, Hughes och Nahapiet (1980) har redovisning en viktig roll för organisationen inom företag. De menar att det som redovisas kan påverka vad som anses vara viktigt inom företag. Det här kan även sägas stämma när det kommer till hållbarhetsredovisning, då citatet "What gets measured gets managed" är sant enligt Topping (2012) när det gäller hållbarhetsredovisning. Det beror på att företag som mäter och redovisar sin miljöpåverkan kan förbättra och effektivisera sin verksamhet. Hållbarhetsredovisningen kan enligt lagen vara en del av förvaltningsberättelsen (Justitiedepartementet, 2016), och är då integrerad med resten av årsredovisningen.

Stubbs och Higgins (2014), menar att utformandet av och arbetet med en integrerad rapport kan vara svårt om inte företaget redan har integrerat hållbarhet i organisationen.

Det finns alltså en problematik kring huruvida krav på hållbarhetsredovisning gör att företag faktiskt arbetar mer med hållbarhet i sin organisation. Då det även är första året som lagen om hållbarhetsredovisning tillämpas, är det oklart om lagens syfte om att svenska företag ska bli mer hållbara, kommer uppfyllas. Tidigare forskning kring betydelsen av lagen om hållbarhetsredovisning tycks inte finnas i litteraturen, vilket troligtvis beror på att lagen ännu inte tillämpats. Denna studie syftar därför till att bidra med att närmare studera hur lagen om hållbarhetsredovisning kan komma att påverka företags hållbarhetsarbete, eftersom det kan bidra till att förstå hur och om reglering av hållbarhet fungerar.

1.3. Syfte och frågeställning

Syftet är att genom en fallstudie undersöka hur företag inom byggbranschen, genom lagen om hållbarhetsredovisning, kan utveckla arbetet med hållbarhet.

Med utgång i syftet och problemdiskussionen kommer följande frågor att besvaras:

- Vilken betydelse har de väsentligheter som tas fram för ett företag inom byggbranschen, för arbetet med hållbarhet?
- Hur ser samspelet ut mellan hållbarhetsredovisning och hållbarhetsarbete för ett företag inom byggbranschen?

Den första frågan kopplas till syftet genom att väsentligheterna tas fram med hänsyn till lagen om hållbarhetsredovisning och därefter undersöks hur dessa väsentligheter kan hjälpa företag att utveckla arbetet med hållbarhet. Även andra frågan kan kopplas till syftet, genom att undersöka samspelet mellan hållbarhetsredovisning och hållbarhetsarbete för att förstå vad lagen innebär för företagets hållbarhetsarbete.

2. LAGEN OCH RIKTLINJER FÖR HÅLLBARHETSREDOVISNING

Nedan presenteras lagen om hållbarhetsredovisning och två ramverk för hållbarhetsrapportering, GRI och IR, samt processen för att ta fram väsentligheter enligt dessa ramverk. Lagen och ramverken anses nödvändiga att presentera för förståelsen vid framtagandet av väsentligheter samt bakgrunden till lagen.

2.1 Lagen: företagens rapportering av hållbarhet och mångfaldspolicy

Bakgrunden till lagen är en ändring i EU:s direktiv, *Direktiv 2013/34/EU*, från 2014, som ställer krav på att stora företag som är av allmänt intresse ska upprätta en hållbarhetsredovisning. Med allmänt intresse avses företag som har haft minst 500 anställda under året, är börsnoterade, är försäkringsföretag eller kreditinstitut, samt når kriterierna för stora företag (se kriterier nedan)(Justitiedepartementet, 2016). Den svenska lagen omfattar fler företag än vad EU-direktivet kräver, eftersom regeringen menar att många av de företag som omfattas av detta direktiv redan har en hållbarhetsredovisning. EU-direktivet skulle därmed inte leda utvecklingen av hållbarhetsrapportering i Sverige framåt (ibid). Syftet med lagen är att stödja och utveckla företagens arbete med hållbarhetsfrågor, genom att företagens hållbarhetsinformation blir mer öppen och jämförbar då fler företag hållbarhetsrapporterar (Justitiedepartementet, 2016). De företag som omfattas av lagen är de som räknas som stora företag, vilket innebär att alla företag som de senaste två räkenskapsåren uppfyllt minst två av följande krav ska upprätta en hållbarhetsredovisning:

1. Medelantalet anställda ska under året ha uppgått till mer än 250 stycken.
2. Företaget har en balansomsättning på mer än 175 miljoner kronor.
3. Företaget har en nettoomsättning på mer än 350 miljoner kronor.

(6 kap 10 § ÅRL, 2017).

Hållbarhetsredovisningen ska enligt ÅRL (6 kap §12, 2017) innehålla den information som krävs för förståelsen av företagets utveckling, resultat och vad verksamheten har för konsekvenser på miljö och samhälle. Informationen ska alltid behandla det som är väsentligt för företaget på fem områden. Dessa är miljö, sociala förhållanden, personal, mänskliga rättigheter och motverkande av korrupktion (FAR, 2015). Däremot menar både FAR (u.å.) och Sveriges Bygginstrumenter (u.å.a) att sociala förhållanden och personal kan ses som ett gemensamt område. Vidare ska företag beskriva de väsentliga risker som rör områdena och är kopplade till företagets verksamhet, samt hur dessa risker hanteras.

2.2. Ramverk för hållbarhetsredovisning

Lagen om hållbarhetsredovisning tillåter att företag använder olika ramverk vid hållbarhetsrapportering (Justitiedepartementet, 2016). Nedan presenteras två av de mest vedertagna ramverken, vilka är Global Reporting Initiative (GRI) och Integrated Reporting (IR).

2.2.1. Global Reporting Initiative (GRI)

GRI:s senaste riktlinjer togs i bruk under 2016 och kallas GRI Standards (GRI, u.å.c). Dessa riktlinjer passar alla företag, oavsett storlek, bransch eller geografisk lokalisering (GRI, 2016). Enligt GRI standards finns tre principer för att ta fram vad som är väsentligt att redovisa. Den första principen är *inkludering av intressenter* och går ut på att ta reda på vilka företagets intressenter är, och vad dessa intressenter har för förväntningar och intressen i hållbarhetsrapporten (ibid). Den andra principen är att företaget måste ta reda på dess *hållbarhetskontext* för att bedöma vad verksamheten har för påverkan på både sociala, miljömässiga och ekonomiska faktorer. Den sista principen är *väsentlighet*, där företaget ska göra en bedömning över vilka områden som är mest relevanta att redovisa med hänsyn till de två föregående principerna. Dessa områden bör därmed ses som företagets väsentligheter (GRI, 2016).

För att öka kvaliteten på företags rapporter har GRI även tagit fram branschspecifika riktlinjer, som ska användas i kombination med GRI Standards (GRI, u.å.d). I de branschspecifika riktlinjerna ges mer specifik vägledning i vad som rapporteras om de olika väsentligheterna (GRI, 2013). En av de branschspecifika riktlinjerna som finns är *Construction and real estate*, som kan användas av företag inom bygg- och fastighetsbranschen för att bestämma vad som ska redovisas (GRI, u.å.d). De delar som GRI anser vara väsentliga för bygg- och fastighetsbranschen kan ses i *Branschspecifika riktlinjer för GRI* (se bilaga 1).

2.2.2. Integrated Reporting (IR)

Integrated Reporting (IR) är ett ramverk för hållbarhetsrapportering som är skapat av International Integrated Reporting Council (IIRC) (IIRC, 2013). IIRC har som mål att göra integrerad rapportering och integrerat tänkande till en del av företags verksamhet och en norm i offentlig och privat sektor (IIRC, u.å.). Integrerat tänkande innebär att företag ska förstå hur olika delar är sammankopplade och hur delarna tillsammans påverkar företagets värdeskapande. IIRC (2015) menar att när företaget skapar värde för sin egen verksamhet ska det även skapa värde för andra intressenter och samhället i stort. Detta värdeskapande förklaras genom en hållbarhetsrapport som riktar sig till ägare, långivare och andra intressenter som tillhandahåller finansiella medel (IIRC, 2015). Det finns tre steg för att bestämma vad som är väsentligt att redovisa enligt IR. Första steget är *bedömning av processens parametrar*, där företaget ska avgöra vilka aktörer som ska tas hänsyn till i arbetet med hållbarhetsredovisningen. Vilka dessa aktörer är beror på vilka aktiviteter som påverkar det rapporterade företagets värdeskapande. Det andra steget är *bedömning av relevanta ämnesområden*. Här ska företaget först identifiera vilka relevanta områden som har eller kan ha en effekt på företagets värdeskapande. För att bestämma relevanta områden är det också viktigt att beakta de viktigaste intressenterna. Även områden som företaget inte vill redovisa, eller inte vet hur de ska hantera, bör räknas som relevanta. Sedan ska företaget utvärdera betydelsen för dessa områden, beroende på hur mycket de kan påverka värdeskapandet och därefter rangordna dem. Prioriteringen identifierar vilka områden som räknas som väsentligheter och därmed ska redovisas. Det tredje steget är *avgränsning av rapportens innehåll*. Detta innebär att hänsyn tas till det rapporterade företagets aktörer samt vilka risker och möjligheter som finns för väsentligheterna som rapporteras om. Företaget bestämmer alltså i hur stor utsträckning väsentligheterna som tagits fram ska redovisas (IIRC, 2015).

3. TEORETISK REFERENS RAM

Nedan presenteras den teoretiska referensramen vilken syftar till att kunna svara på studiens syfte och frågeställningar. Referensramen fokuserar på väsentligheter, hållbarhetsredovisningens påverkan på hållbarhetsarbete samt effekter av reglering av hållbarhetsredovisning.

3.1. Referensramens struktur

Referensramen är indelad i fyra olika områden med teorier som anses relevanta för att uppnå syftet. Då företags intressenter är en viktig del i företags arbete med hållbarhetsfrågor och inte minst i den vetenskapliga litteraturen gällande väsentligheter,

anses området *Intressentteori* vara viktig att ha som grund i den teoretiska referensramen då den även återkommer i de andra områdena. Området *Väsentligheter* används för att kunna analysera de väsentligheter som tas fram för LLENTAB, och vilken betydelse dessa kan ha för byggbranschen. *Hållbarhetsredovisningens påverkan på hållbarhetsarbetet* används för att analysera hur samspelet mellan hållbarhetsredovisning och hållbarhetsarbete ser ut för ett företag inom byggbranschen. *Fungerar reglering av hållbarhetsredovisning?* kommer att användas för att i analysen väva ihop syftet och frågeställningen.

3.2. Intressentteori

Hörisch, Freeman & Schalteggers (2014) menar att intressentteori och hållbarhetsarbete är sammanlänkade, eftersom det är intressenter till företag som uppmuntrar företagen att bli mer hållbara genom att trycka på svagheter och hitta förbättringsområden. Påtryckningar från intressenter kan också bidra till företags transparens när intressenter kräver mer information om företags sociala, ekonomiska och miljömässiga arbete. Genom att företagen hållbarhetsredovisar kan intressenterna ta del av denna information (Epstein & Buhovac, 2014). Vid upprättandet av en hållbarhetsredovisning är det enligt både GRI och IR viktigt att definiera och involvera sina intressenter (GRI, 2014; IIRC, 2013). Däremot kan det vara svårt för företag att bestämma vilka ett företags intressenter är, eftersom det finns många olika definitioner av intressenter i litteraturen (Miles, 2012). Freeman (1984) definierar intressenter som en person eller organisation som antingen påverkats, påverkar eller kommer påverkas av ett företags verksamhet. Eden och Ackermann (1998) menar istället att intressenter är människor eller grupper som har möjligheten att svara på, förhandla med eller förändra framtida strategier för företag. Enligt GRI definieras intressenter som personer eller organisationer som kan påverka eller som kan påverkas av ett företags verksamhet eller produkter. Detta innebär att ett företag kan ha både interna och externa intressenter. De interna intressenterna kan vara anställda, aktieägare eller ledningen. Externa intressenter kan vara lokalsamhället, leverantörer och konkurrenter (GRI, 2016). Ett företags intressenter enligt IR är alla individer och grupper som kan komma att bli påverkade av aktiviteter och produkters värdeskapande, samt de individer och grupper som kan påverka företagets långsiktiga möjlighet att skapa värde (IIRC, 2013).

3.3. Väsentligheter

3.3.1. Definition av väsentligheter

Väsentlighet används förutom när det gäller hållbarhetsredovisning sedan tidigare även inom finansiell redovisning. Enligt Eccles et. al. (2012) liknar olika definitioner av väsentligheter inom finansiell redovisning internationellt sett varandra. Den definition som används i Sverige enligt ÅRL (2 kap 3§, 2017) är: “information, som ensam eller tillsammans med annan information, rimligen kan förväntas påverka de beslut som användare fattar på grundval av informationen.”

Till skillnad från den finansiella redovisningen finns ingen generell definition av vad som räknas som väsentligt för hållbarhetsrapportering, vilket betyder att olika ramverk och organisationer har egna definitioner av vad som ingår i begreppet (Eccles et. al., 2012; Jones, Comfort och Hiller, 2015). FAR (RevR 6, 5 kap § 1, 2016) använder samma definition för väsentlighet i hållbarhetsredovisning som när det gäller finansiell redovisning. GRI definierar däremot väsentlig information som de områden som har en betydande påverkan på ekonomi, miljö och sociala aspekter, som kan påverka intressenternas beslut baserat på denna information (GRI, 2016). GRI menar även att information som kan påverka externa intressenter är väsentlig information, då det kan utgöra beslutsunderlag för intressenterna. I ramverket för IR definieras väsentlighet som det som tydligt kan påverka organisationens möjlighet att skapa värde på både kort och lång sikt (IIRC, 2013). Det som är väsentligt kan bestämmas genom att se om de har en påverkan på företagets strategi, ledning eller verksamhet samtidigt som hänsyn tas till vad de viktigaste intressenterna tycker är relevant (IIRC, 2015). Med anledning av att det inte finns en enhetlig definition av väsentligheter inom hållbarhetsredovisning, kan det vara svårt att bestämma vilka väsentligheter som bör presenteras, vilket även bekräftas av Fasan och Mio (2017), som menar att det är mer utmanande att ta fram väsentligheter inom icke-finansiell redovisning än inom den finansiella.

3.3.2. Betydelsen av väsentligheter

Väsentligheter har enligt Jones et. al. (2015) fått allt större fokus de senaste åren när företag upprättar hållbarhetsrapporter. Som tidigare nämnts menar både GRI (2016) och IR (2013) att väsentligheter för ett företag till stor del beror på vad intressenterna vill ha för information om

företagets påverkan på miljö, ekonomi och sociala faktorer. Även Eccles et. al. (2012) och Jones et. al. (2015) hävdar att företags intressenter ofta ligger i fokus då företag tar fram sina väsentligheter. Genom att involvera sina intressenter i framtagandet av väsentligheter, kan företaget öka sitt förtroende gentemot intressenterna (GRI, 2016). Då företag har många intressenter behöver det som är väsentligt för en intressent inte behöver vara väsentligt för en annan (Fasan och Mio, 2017). Det finns enligt Fasan och Mio (2017) olika faktorer som påverkar hur mycket företag väljer att räkna som väsentligt och vad som därmed redovisas. De faktorer som främst påverkar omfattningen av företags väsentligheter är vilken industri företaget verkar inom och hur styrelsen är utformad, men att de lagar och krav som företag påverkas av inte har lika stor betydelse (Fasan och Mio, 2017). GRI (u.å.e) menar att de väsentligheter som redovisas bidrar till att företag kan möta de ökade krav på transparens som efterfrågas om företags påverkan på olika hållbarhetsaspekter. Ju mer omfattande redovisningen av väsentligheter är, desto fler hållbarhetsfrågor kommer upp på företagens agendor och gör även att företagen blir mer transparenta, vilket ökar deras legitimitet gentemot intressenterna (ibid). Det finns dock kritik mot att de väsentligheter företag väljer att presentera riskerar att vara vinklade för att bara presentera företaget på ett sätt som passar vad intressenterna förväntar sig av företaget för att öka sin legitimitet, och därmed väljer att inte presentera negativ fakta (Puroila, 2015).

Processen med att bestämma vilken information som är väsentlig att redovisa i hållbarhetsrapporten kan ge fördelar i det organisatoriska arbetet med riskhantering och värdeskapande, men även för att koordinera hållbarhets- och affärsstrategier (Jones et. al., 2015). Även IIRC (2015) menar att framtagandet av väsentligheter kan vara ett sätt att integrera hållbarhetsarbetet i resten av organisationen. Det kan dock även finnas utmaningar och hinder i arbetet med att ta fram väsentligheter, då det kan vara kostsamt att involvera intressenter i processen eller att bedömningen av vad som är väsentligt kan vara svårt om företaget har en mångsidig verksamhet (KPMG, 2014). Dessutom visar Jones et. al. (2015) i sin studie av Storbritanniens största byggföretag att det är få företag som använder sig av väsentligheter i någon större utsträckning. En anledning till det är att företagen är ekonomiskt drivna och vill fortsätta bedriva verksamhet utan att integrera hållbarhet, och även att företagen inte satsar pengar på hållbarhetsredovisningen om de inte tydligt ser både ekonomiska och miljömässiga fördelar (ibid).

3.3.3. Branschspecifika riktlinjer

Som tidigare nämnts finns det många olika definitioner av väsentligheter vilket gör det svårt för företag att veta vad som är väsentligt att redovisa. Enligt Eccles et. al. (2012) hjälper branschspecifika riktlinjer företag inom en viss bransch att förstå vad som kan vara väsentligt att redovisa, samt att det är nödvändigt för att kunna göra jämförelser mellan företag. Eccles et. al. (2012) menar att företag inom samma bransch bör kunna redovisa liknande väsentligheter då de ofta har liknande affärsmodeller, regleringar och producerar liknande produkter och tjänster. Det anses vara viktigt med branschspecifika riktlinjer för att företag ska kunna redovisa liknande väsentligheter, vilket är en förutsättning för att företags hållbarhetsredovisningar ska kunna jämföras med varandra (Eccles et. al., 2012; Jones et. al., 2015; Edgely, Jones och Atkins, 2015). För att öka jämförbarheten mellan företag och öka kvaliteten på hållbarhetsredovisningen har GRI tagit fram branschspecifika riktlinjer (GRI, u.å.d.) och även EU planerar att ge ut denna typ av riktlinjer framöver (Justitiedepartementet, 2016).

3.4. Hållbarhetsredovisningens påverkan på hållbarhetsarbetet

Hållbarhetsredovisning syftar till att presentera en bild av företags påverkan på olika hållbarhetsaspekter och företagets arbete med hållbar utveckling för dess intressenter (Larsson och Ljungdahl, 2008). Detta har blivit allt ett vanligare sätt bland företag för att kommunicera sitt arbete med hållbarhet till sina intressenter (Hsu, Lee och Chao, 2013). En anledning till den ökade mängden hållbarhetsredovisningar är bland annat enligt Hsu, Lee och Chang (2013) det ökade trycket från intressenter om att företag ska rapportera om hur de tar ansvar för miljö och sociala frågor. Företag har även insett att hållbarhetsredovisning ökar deras legitimitet då de rapporterar om dessa frågor, vilket kan härledas till att företagen blir mer transparenta, vilket är ett av syftena med hållbarhetsredovisning (Borglund et. al., 2010). Att företags hållbarhetsarbete kan jämföras och utvärderas är ytterligare ett annat mål som kan uppnås genom hållbarhetsredovisning (Borglund et. al., 2010). Vidare menas att en ökad transparens och ökad möjlighet att jämföra företag antas leda till att företag börjar agera mer ansvarsfullt (Dahl, 2007), alltså att företag arbetar mer med hållbarhetsfrågor.

Det finns dock olika meningar om huruvida hållbarhetsredovisning påverkar företags hållbarhetsarbete. Hur denna påverkan ser ut har undersökts av Borglund et. al. (2010) i

en studie av svenska statliga företag efter införandet av en lag om att svenska statliga företag ska hållbarhetsrapportera. Studien visar att lagen har påverkat företagen i olika grad och att det främst var rutinerna kring att rapportera om hållbarhetsarbetet som förbättrades snarare än att hållbarhetsarbetet i stort blev bättre för företag som tidigare redovisat (Borglund et. al., 2010). Även Wilson (2013) menar att hållbarhetsredovisning inte behöver leda till att företag arbetar mer med hållbarhet. Det kan bero på att företag upprättar hållbarhetsrapporter som ett svar på intressenttryck och därmed bara använder sin hållbarhetsrapport som marknadsföring. Det kan göras genom att visa upp resultat för intressenterna som ser bra ut, men som i praktiken inte gjort att företagen minskat sina negativa miljömässiga eller sociala påverkan (Wilson, 2013). Företag tenderar även att vara inkonsekventa med olika mått på områden i sin redovisning över åren, och att olika företag redovisar olika saker vilket gör att jämförelser och bedömningar försvåras och att företagen därmed inte pressas att förbättra sitt hållbarhetsarbete (ibid).

Dock menar Borglund et. al. (2010) att trots att det främst är företagens redovisning som har förbättrats, har företag som tidigare inte hade redovisat även förbättrat eller förändrat sitt hållbarhetsarbete i praktiken. Det som främst förändrades när företag började redovisa var att nya frågor uppmärksammats som företagen annars inte hade börjat jobba med, samt att kunskapen och uppmärksamheten kring hållbarhetsfrågor överlag blev bättre (ibid). Det syntes bland annat genom att styrelse och ledning uppmärksammade frågorna mer samt att integreringen av hållbarhet i organisationen blev bättre bland annat för att fler arbetade med hållbarhetsredovisningen (Borglund et. al., 2010). Författarna menar även att förändringar i organisationen är en förutsättning för att påverka företagens kärnvärden i en mer hållbar riktning. Detta liknar de slutsatser Luzano, Nummert och Ceulemann (2016) drar i sin studie, som visar att hållbarhetsrapportering är en viktig faktor för att företag ska förbättra sitt hållbarhetsarbete. De menar att företag som börjar rapportera får ett ökat medvetande om hållbarhetsfrågor, förbättrade prestationer i sitt hållbarhetsarbete, ett förbättrat rykte och förändringar både i organisationen och i organisationen runt rapporteringen.

Stubbs och Higgins (2014) menar precis som Borglund et. al. (2010) att företag förändrar och förbättrar sina processer runt rapporteringen av hållbarhet. Detta leder till att den förändrade organisationen runt rapporten gradvis leder till att företagen tar in mer hållbarhet i sin organisation trots att de inte helt integrerar det i sina kärnvärden (Stubbs

och Higgins, 2014). Det kan ses som en skillnad mot Borglund et. al. (2010), som menar att förbättrad rapportering inte leder till förbättrat hållbarhetsarbete.

3.5. Fungerar reglering av hållbarhetsredovisning?

Företagens arbete med hållbarhet i form av hållbarhetsredovisning utgår enligt Delbard (2008) från att det är något företagen frivilligt väljer att göra. Han menar även att EU anser att så borde vara fallet, men att det ändå har kommit lagar inom EU om att vissa företag måste rapportera om hållbarhet. Regleringar kring hållbarhetsredovisning riskerar därför att inte fylla sin funktion och därmed inte leda till att företag arbetar mer med hållbarhet på grund av osäkerhet och motsägelsefullhet i lagar om hållbarhetsredovisning (Delbard, 2008). Det visades när en lag om hållbarhetsredovisning infördes i Frankrike, där många företag som inte följde lagen alls, eller bara rapporterade delar av sin verksamhet på grund av dåliga riktlinjer (ibid).

Enligt Habek och Wolniak (2016) riskerar företag att endast redovisa det som krävs, då de vill minska kostnaderna för rapporteringen, när det införs en lag om hållbarhetsredovisning. Detta gäller framförallt företag som sedan tidigare inte frivilligt upprättat hållbarhetsredovisningar och som inte har ett hållbarhetsfokus i organisationen. Det kan leda till sämre kvalitet på rapporten och att företag inte jobbar mer med hållbarhet (Habek och Wolniak, 2016). Även Stubbs, Higgins och Milnes (2013) menar att företag som endast rapporterar vad som krävs inte integrerar hållbarhet mer i sitt dagliga arbete än innan de började redovisa. Det här kan tyda på att reglering av hållbarhetsredovisning inte är lika effektivt som frivillig hållbarhetsrapportering, eftersom frivillig rapportering medför att företagen att redovisar mer av sin verksamhet och en vilja att förbättra och förändra sitt hållbarhetsarbete (Menzies, 2015).

Däremot menar Wilson (2013) samt Habek och Wolniak (2016) att företag som frivilligt upprättar hållbarhetsrapporter kan välja vad som ska rapporteras, vilket gör att företagens hållbarhetsredovisningar är svåra att jämföra och utvärdera och att det därmed inte gör att företagen nödvändigtvis förbättrar sitt hållbarhetsarbete. Detta kan vara en anledning att kvaliteten på företags hållbarhetsredovisningar är högre i länder som har regleringar, där företag måste hållbarhetsredovisa, jämfört med de länder där företag endast redovisar på frivillig basis då det finns tydligare riktlinjer om vad som ska redovisas (Habek och Wolniak, 2016). Vidare menar författarna att lagar då kan göra företagens redovisningar

mer betydelsefulla, eftersom ett liknande innehåll i rapporten underlättar jämförelse mellan företag (Habek och Wolniak, 2016). Kvaliteten på hållbarhetsredovisningarna beror dock på hur regleringarna är utformade, exempelvis om det finns tydliga riktlinjer om vad redovisningen ska innehålla (ibid). Delbard (2008) menar att för att lagar om hållbarhetsredovisning ska leda till att företag arbetar mer med hållbarhet krävs att det finns tydliga restriktioner om hur och vad som ska rapporteras. Det är en förutsättning för att företagens rapporter ska kunna jämföras och leda till att företagen motiveras i sitt hållbarhetsarbete (Delbard, 2008). Tydliga riktlinjer för att underlätta jämförelser mellan företagen tycks vara en förutsättning för att en lag ska vara betydelsefull då det ökar möjligheten att företag arbetar mer med hållbarhet till följd av tryck från intressenter och intern motivation. Lagen om hållbarhetsredovisning anger vilka fem områden företag ska redovisa om och att policydokument, risker och centrala resultatindikatorer på de olika områdena (Justitiedepartementet, 2016). Enligt regeringen bör dessa riktlinjer vara tillräckliga för företagens rapportering, men enligt exempelvis Sida, en av remissinstanserna, är dessa riktlinjer för otydliga (ibid). Det finns emellertid inte någon vidare litteratur om huruvida dessa riktlinjer kan komma att vara tillräckligt tydliga för att lagen ska göra att företag arbetar mer med hållbarhetsfrågor.

3.6. Sammanfattning av referensram

Utifrån den tidigare forskning som ingår i referensramen kan det ses som att väsentligheter är viktigt för företagens arbete med hållbarhet, men att det finns utmaningar i att ta fram väsentligheter då det finns många olika definitioner. I litteraturen menar flera författare att det är svårt att jämföra företags hållbarhetsarbete om företag redovisar olika väsentligheter. Det kan därför vara viktigt att det finns branschspecifika riktlinjer för att företag ska redovisa liknande väsentligheter. Det finns även olika åsikter om hur effektivt en reglering av hållbarhetsredovisning är. Detta kan bekräftas av Borglund et. al. (2010) som i sin studie visar att det framförallt var företags rapportering av hållbarhet som förbättrades och inte deras faktiska hållbarhetsarbete när svenska statliga företag började hållbarhetsredovisa. Däremot finns det inte tidigare forskning på hur den nya lagen om hållbarhetsredovisning kan komma att påverka företags hållbarhetsarbete, vilket gör att det finns en kunskapslucka inom detta område.

4. METOD

Metodkapitlet presenterar studiens forskningsmetod och tillvägagångssätt. Här presenteras hur insamlingen av material från de olika datakällorna har gått till samt hur detta har använts för att besvara studiens frågeställningar.

4.1. Val av problem och forskningsmetod

Då det har kommit en ny lag om hållbarhetsredovisning och många företag för första gången ska upprätta en hållbarhetsrapport, upplevde författarna till studien att det var ett intressant område att undersöka. Eftersom byggbranschen har en stor miljöpåverkan (Boverket, 2016) ansågs denna bransch vara intressant att studera närmare. Om en studie skulle gjorts av hela branschen, hade det inte varit möjligt att göra en grundlig undersökning med tanke på rapportens omfattning. Denscombe (2016) menar att ett enskilt fall även kan vara representativt för andra, om fallet är en del av en bredare kategori. Det betyder att ett företags fall, även kan vara representativt för andra företag inom byggbranschen. För att undersöka hur företag inom byggbranschen, genom lagen om hållbarhetsredovisning och framtagande av väsentligheter, kan utveckla arbetet med hållbarhet valde författarna därför att göra en fallstudie av LLENTAB. Företaget är verksamt inom byggbranschen och ska upprätta en hållbarhetsrapport enligt lagen om hållbarhetsredovisning.

En fallstudie var även lämplig att göra, då Denscombe (2016) menar att en fallstudie kan ge en holistisk syn på ett företag och dess interna processer. En fallstudie kunde därför ge en djupare förståelse av företagets verksamhet. Detta ansågs nödvändigt för att kunna ta fram vilka väsentligheter som ska redovisas för LLENTAB, samt undersöka hur samspillet mellan företagets arbete med hållbarhetsredovisning och deras hållbarhetsarbete kan komma att se ut.

Ett sätt som fallstudier bidrar till en djupare förståelse är genom att de möjliggör användandet av flera olika metoder (Denscombe, 2016). För att få en mer fullständig bild av forskningsområdet användes därför triangulering, som innebär att olika metoder och datakällor kan användas tillsammans. Trianguleringen syftar även till att jämföra resultat från de olika metoderna för att kunna öka validiteten av den data som samlas in (Denscombe, 2016).

4.1.1. Presentation av LLENTAB

LLENTAB AB grundades år 1972 av Leif Lindblad i Kungshamn i Bohuslän (LLENTAB, u.å.a.). Företaget drevs som ett familjeägt företag fram till 2016 då det köptes av investmentbolaget Nordstjernen AB (Årsredovisning, 2016). Enligt de anställda har detta lett till förändringar på företaget, bland annat ett högre krav på lönsamhet. Företaget började som en liten byggfirma och har under årens lopp specialiserat sig mot stålbyggnader och är numera både designers, tillverkare och montörer av maskinhallar, stålhallar och stålbyggnader. Många av hallarnas fasader består av sandwichpaneler som företaget själva tillverkar. Idag har LLENTAB verksamhet och dotterbolag i Norge, Polen, Tjeckien, Slovakien och Ukraina, men moderbolaget och huvudkontoret är fortfarande stationerat i Kungshamn (LLENTAB, u.å.a.).

4.2. Insamling av material

Nedan presenteras de olika metoder och datakällor som har använts i rapporten.

4.2.1. Dokumentär forskning

Då lagen om hållbarhetsredovisning är grunden till frågeställningen i detta arbete, studerades lagtexter, propositioner, motioner och diskussioner gällande lagen för att få en förståelse för problemet och uppkomsten av lagen. Eftersom en del av problemet är att förstå vad som är väsentligt för företag inom byggbranschen att redovisa, studerades även olika erkända ramverk för hållbarhetsredovisning. Studien fokuserar på ramverken GRI och IR. GRI valdes då det är det mest tillämpade ramverket för hållbarhetsredovisning (FAR, u.å.). Då hållbarhetsredovisningen enligt lagen ska presenteras i årsredovisningen, kan redovisningen utvecklas till en integrerad rapport. Då IR ger riktlinjer om hur företag ska göra integrerade rapporter, valdes även detta ramverk.

Även tidigare forskning och studier om väsentligheter och hur reglering av hållbarhetsredovisning fungerar har studerats. De studier och tidigare forskning som har använts i den teoretiska referensramen har valts då de ansågs vara relevanta för att kunna besvara arbetets frågeställning. Referensramen är uppdelad i fyra olika områden; *Intressentteori, Väsentligheter, Hållbarhetsredovisningens påverkan på hållbarhetsarbetet* samt *Fungerar reglering av hållbarhet?*.

4.2.2. Intervjuer

För att få en förståelse för hur lagen om hållbarhetsredovisning kan komma att påverka LLENTAB och dess hållbarhetsarbete, genomfördes olika typer av samtalsintervjuer med tio av företagets anställda. Dessa intervjuer valdes då Esaiasson et. al. (2012) menar att samtalsintervjuer bidrar till att synliggöra hur något gestaltar sig. En del i förståelsen av hur LLENTAB kan påverkas av lagen var att få insikt i LLENTAB:s uppfattningar och åsikter om hållbarhetsarbete och hållbarhetsredovisning, vilket Denscombe (2016) menar att samtalsintervjuer bidrar till.

Tre olika typer av intervjuer genomfördes; informantintervju, respondentintervju och fokusgrupp. Anledningen till att dessa tre olika typer av intervjuer valdes var att de bidrog med olika typer av information. Innan intervjuerna genomfördes upprättades en intervjuguide för varje intervjutyp (se bilaga 2). Samtliga intervjuer var semistrukturerade (Denscombe, 2016), där många av de frågor som ställdes var öppna och deskriptiva. Detta gjordes för att ge utrymme för intervjupersonerna att delge sina åsikter och ge sin syn på företaget (Esaiasson et. al., 2012). I rapporten presenteras respondenternas titlar, vilka kan ses i respondentguiden (se tabell 1). Respondentguiden presenterar de koder som är kopplade till respondenterna i de olika intervjuerna. Dessa koder används i resultat och diskussion för att hänvisa till de olika respondenterna. De flesta intervjuerna skedde 19:e och 20:e april på LLENTAB:s huvudkontor i Kungshamn, då detta gjorde det möjligt att träffa de flesta av respondenterna. Däremot gjordes två av intervjuerna via telefon, då det vid besöket på företaget inte var möjligt att hålla enskilda intervjuer med dessa personer.

Kod	Respondent	Titel	Typ av material	Datum
I1	Respondent 1	HMS- och kvalitetschef	Informantintervju	2017-04-19
R1	Respondent 1	HMS- och kvalitetschef	Respondentintervju	2017-04-19
R2	Respondent 2	Montageledare	Respondentintervju	2017-04-19
R3	Respondent 3	Inköpschef	Respondentintervju	2017-04-20
R4	Respondent 4	Marknads- och försäljningsansvarig	Respondentintervju	2017-04-20
R5	Respondent 5	Marknads- och försäljningsansvarig	Respondentintervju	2017-04-20
R6	Respondent 6	Konstruktionschef	Respondentintervju	2017-04-20
R7	Respondent 7	Montagechef	Respondentintervju	2017-04-20
R8	Respondent 8	Produktionschef	Respondentintervju	2017-04-20
R9	Respondent 9	Ekonomichef	Respondentintervju (telefon)	2017-04-27
R10	Respondent 10	VD	Respondentintervju (telefon)	2017-05-02
F1	Respondent 1, 9 & 10	HMS- och kvalitetschef, ekonomichef & VD	Fokusgrupp	2017-04-20

Tabell 1. Respondentguide

Nedan presenteras de olika typerna av intervjuer mer ingående.

Informantintervju

Den första typen av intervju som gjordes var en informantintervju, vilket innebar att en person intervjuades för att skildra hur verksamheten fungerade (Esaiasson et. al., 2012). Här svarade intervjupersonen på frågor om LLENTAB:s verksamhet och deras hållbarhetsfrågor. Syftet med denna intervju var att få en ytterligare förståelse för företagets verksamhet och vad som kan vara väsentligt att redovisa. Vid informantintervjun intervjuades LLENTAB:s hälso-, miljö- och säkerhets- (HMS), samt kvalitetschef. Då personen arbetar med företagets hållbarhetsfrågor ansågs detta vara en person med mycket kunskap om företagets verksamhet och miljöfrågor. Efter intervjun gjordes en observation av LLENTAB:s anläggning, där intervjupersonen visade hur verksamheten ser ut i det dagliga arbetet och förklarade hur företaget arbetar med olika riskfaktorer. Detta gav en större förståelse och en bekräftelse av den verksamhetsbeskrivning som givits under intervjun.

Respondentintervju

Den andra typen av intervju som gjordes var en respondentintervju, där respondenterna gav sina åsikter och uppfattningar om LLENTAB:s hållbarhetsarbete, samt lagen om

hållbarhetsredovisning. Svaren och tankarna hos de personer som blev intervjuade låg till grund för att kunna hitta likheter och olikheter (Esaiasson et. al., 2012) i tankarna om hur hållbarhetsredovisning samspelar med företagets hållbarhetsarbete.

Vid respondentintervjun intervjuades tio personer varav sju av personerna ingår i LLENTAB:s ledningsgrupp. Dessa sju personer är VD:n, ekonomichefen, inköpschefen, montagechefen, produktionschefen, HMS- och kvalitetschefen samt företagets marknads- och försäljningsansvariga. De tre övriga som intervjuades var en av montageledarna, en av ansvarig på säljavdelningen och konstruktionschefen. Dessa tio personer valdes för att få en inblick i alla delar av företagets verksamhet. Personerna ansågs även ha stort inflytande på företaget och dess framtida hållbarhetsarbete.

Fokusgrupp

Den tredje typen av intervju som genomfördes var en fokusgrupp, där en grupp personer tillsammans fick diskutera sina uppfattningar om utvalda ämnen (Denscombe, 2016). Anledningen till att en gruppintervju i form av en fokusgrupp gjordes, var att den till skillnad från enskilda intervjuer, möjliggör en diskussion mellan olika respondenter kring de ämnen som tas upp (Esaiasson et. al., 2012). Ytterligare en anledning till att en fokusgrupp genomfördes, var att den bidrog till att skapa en diskussion som kan ge en förståelse för varför de olika deltagarna har de åsikter och värderingar de har (Denscombe, 2016). Detta användes för att kunna analysera hur samspelet mellan företagets hållbarhetsredovisning och hållbarhetsarbete kan komma att se ut.

I fokusgruppen ingick tre personer från ledningsgruppen; företagets VD, ekonomichef samt HMS- och kvalitetschef. Anledningen till att dessa personer valdes ut, var att författarna vid urvalet trodde att dessa personer skulle komma att vara delaktiga i arbetet med företagets hållbarhetsredovisning. Dessutom sitter personerna i företagets ledningsgrupp, där de antogs ha en möjlighet att påverka hållbarhetsredovisningens innehåll. De ämnen som diskuterades under intervjun var LLENTAB:s intressenter, företagets hållbarhetsarbete, lagen om hållbarhetsredovisning, samt hur företaget ska organisera arbetet med hållbarhetsredovisningen. Denna diskussion gav underlag till framtagandet av väsentligheter, samt en syn på de olika personernas inställning till hållbarhetsredovisning.

Mailkontakt

Förutom intervjuer med LLENTAB:s anställda hade författarna mailkontakt med Sveriges Byggindustriers miljöexpert. Personen svarade på frågor om vilka byggbranschens största hållbarhetsfrågor är. Dessa frågor ställdes för att kunna analysera huruvida de väsentligheter som tagits fram för LLENTAB även är betydelsefulla för andra företag inom byggbranschen. Då frågorna endast avsåg att bekräfta vilka de största hållbarhetsfrågorna är, ansågs inte en intervju av personen vara nödvändig.

4.2.3. Företagsdokument

För att få en utförligare bild av hur LLENTAB arbetar och vill arbeta med hållbarhet, har olika företagsdokument från företaget studerats. Företagsdokumenten kunde framförallt användas till framtagandet av väsentligheter för företaget. Dokumenten kunde även användas för att se hur företaget tidigare har arbetat med hållbarhetsfrågor, vilket användes för att förstå hur samspelet mellan arbetet med hållbarhetsredovisning och företagets hållbarhetsarbete kan komma att se ut. Nedan presenteras de företagsdokument som har använts. I tabell 2 presenteras även de koder som används för att hänvisa till de olika dokumenten i resultat och diskussion.

Processkarta: Kartan visade hur olika arbetsprocesser i verksamheten interagerar, från det att en stålhall beställs tills den har monterats.

Uppföljning av avfallssortering samt arbetsmiljö och säkerhet: Dokumentet innehåller statistik över företagets avfallshantering, sjukfrånvaro och incidentrapportering de senaste åren.

Årsredovisningar: Redovisningen ger information om företagets verksamhet och finansiella ställning.

Energikartläggningen: Kartläggningen innehåller information om företagets energikällor och hur företaget arbetar för att bli bättre på området.

Företagspolicy: Företaget beskriver i detta dokument sin uppförandekod och policys på olika områden gällande hållbarhet.

Kod	Dokument	Typ av material	Referens
FD1	Processkarta	Företagsdokument	LLENTAB AB (u.å.d)
FD2	Uppföljning av avfallssortering och arbetsskador	Företagsdokument	LLENTAB AB (u.å.b)
FD3	Årsredovisning 2013	Företagsdokument	LLENTAB AB (2014)
FD4	Årsredovisning 2015	Företagsdokument	LLENTAB AB(2016)
FD5	Energikartläggning	Företagsdokument	LLENTAB AB (2017b)
FD6	Företagspolicy	Företagsdokument	LLENTAB AB (2017a)

Tabell 2. Guide över företagsdokument

4.3. Bearbetning av material

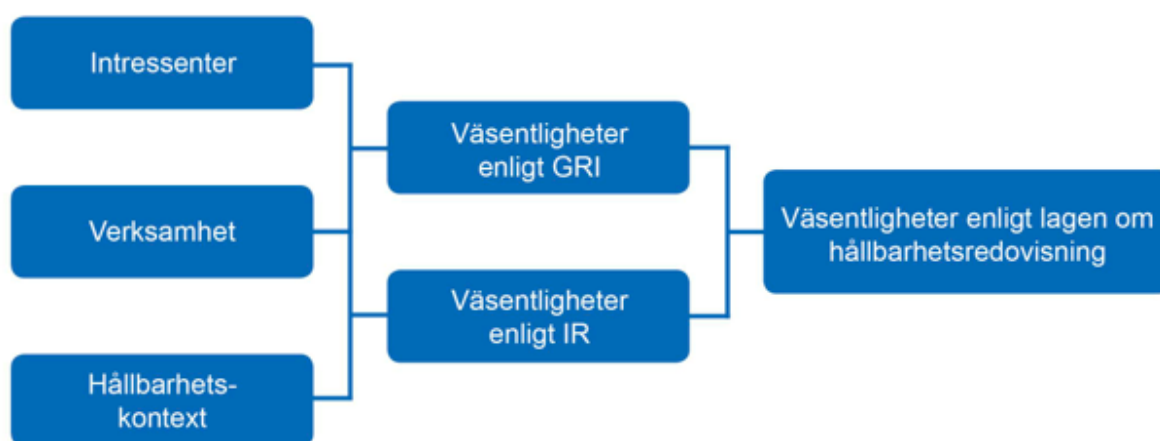
Då metodkombination i form av triangulering används, bearbetades och jämfördes information från de olika metoderna. Materialet från den dokumentära forskningen bearbetades genom att först sammanfatta vad de olika källorna behandlade och därefter grupperades sammanfattningarna efter vilket område de ansågs tillhöra. Dessa områden var: lagen, GRI, IR, intressenter, framtagandet av väsentligheter och tidigare forskning. Vid bearbetningen av intervjuerna transkriberades ordagrant de ljudinspelningar som togs upp vid de olika intervjuerna. Detta gav författarna möjlighet att bekanta sig ytterligare med materialet (Denscombe, 2016) vilket förbättrade förståelsen för intervjupersonernas svar. Dessa transkriberingar användes för att komplettera de anteckningar som gjordes under intervjuerna. Därefter sammanställdes och strukturerades alla svaren på de gemensamma frågorna som ställdes i intervjuerna, för att kunna jämföra svaren från de olika intervjupersonerna (Esaiasson et. al., 2012). LLENTAB:s processkarta bearbetades genom att jämföras med verksamhetsbeskrivningen som beskrivits under intervjuerna. Med grund i processkartan bearbetades därefter de övriga företagsdokumenten genom att strukturera dem efter vilka delar i LLENTAB:s verksamhet de behandlade.

4.4. Analys av material

Nedan presenteras hur det bearbetade materialet har analyserats. Först presenteras tillvägagångssättet för att ta fram väsentligheter för LLENTAB samt hur detta analyseras för att undersöka vilken betydelse dessa väsentligheter har för företag inom byggbranschen. Därefter presenteras hur de åsikter gällande hållbarhetsarbete och hållbarhetsredovisning har analyserats för att undersöka hur samspelet mellan hållbarhetsredovisning och

hållbarhetsarbete ser ut. Till sist presenteras hur resultatet från väsentligheterna och samspelet analyseras för att undersöka hur företag inom byggbranschen, genom lagen om hållbarhetsredovisning, kan utveckla arbetet med hållbarhet.

För att bestämma väsentligheter för LLENTAB, användes modellen i figur 1. nedan, vilken är egenframställd med inspiration från framtagande av väsentligheter enligt GRI och IR. Anledningen till att denna metod för framtagandet av väsentligheterna valdes, var att den gav möjlighet att jämföra vad olika ramverk anser är viktigt att redovisa. Detta gav en rättvisande bild av vilka väsentligheter som LLENTAB borde redovisa i sin hållbarhetsrapportering.

Figur 1. Modell för framtagande av väsentligheter för LLENTAB. Egen framställning.

Det första steget i modellen var att bestämma LLENTAB:s intressenter och jämföra dessa med företagets verksamhet och hållbarhetskontext. För att bestämma vilka intressenter som var viktigast för LLENTAB, undersöktes vilka intressenter de anställda på LLENTAB ansåg vara viktigast. Dessa intressenter jämfördes sedan med definitionen av intressenter enligt GRI och IR som presenterats under området *Intressentteori* i referensramen. Detta gjordes då både GRI (2016) och IR (2015) menar att företags intressenter och företagets påverkan på olika hållbarhetsaspekter ligger till grund för framtagandet av företagets väsentligheter. För att ta reda på hur företagets verksamhet ser ut, användes materialet från informantintervjun samt företagsdokument. För att ta fram företagets hållbarhetskontext sammanställdes och strukturerades material gällande företagets påverkan på olika hållbarhetsaspekter från informantintervjun, de företagsdokumenten, samt respondentintervjuerna. Därefter jämfördes detta med

företagets processkarta, för att kunna placera ut var i verksamheten företaget har en påverkan på hållbarhet. Detta ligger till grund för nästa steg, att ta ut väsentligheter enligt ramverken för GRI och IR.

Andra steget var att ta fram väsentligheter enligt GRI och IR. Detta gjordes genom att följa processerna för framtagande av väsentligheter enligt GRI och IR. I processerna användes företagets intressenter, verksamhet och hållbarhetskontext från steg ett. Sista steget var att jämföra dessa väsentligheter med de olika områdena som ska redovisas enligt lagen om hållbarhetsredovisning. Detta gjorde att de väsentligheter som LLENTAB ska presentera enligt lagen kunde bestämmas. För att bedöma om de väsentligheter som tagits fram för LLENTAB även kunde vara relevanta för andra företag inom byggbranschen, jämfördes väsentligheterna med byggbranschens hållbarhetsfrågor. De väsentligheter som togs fram för LLENTAB enligt modellen i figur 1. jämfördes och analyserades därefter med teori från området *Väsentlighet* från den teoretiska referensramen för att undersöka vilken betydelse väsentligheterna har för företag inom byggbranschen.

Utifrån materialet från respondentintervjuerna analyserades de anställdas åsikter om hållbarhetsarbete och hållbarhetsredovisning med teori från området *Hållbarhetsredovisningens påverkan på hållbarhetsarbetet* i den teoretiska referensramen. Detta gjordes för att få en förståelse för hur samspelet mellan hållbarhetsredovisning och hållbarhetsarbete ser ut. Därefter analyserades både de väsentligheter som tagits fram och de anställdas åsikter med området *Fungerar reglering av hållbarhet?* för att undersöka hur hållbarhetsredovisning kan vara betydelsefullt för företag inom byggbranschen.

4.5. Forskningsetiska åtaganden

Då en fallstudie av ett företag genomförts, där både interna dokument och intervjuer har tagits del av, har vissa etiska åtaganden gjorts. Detta eftersom företaget inte ville att intern information ska offentliggöras. Även Denscombe (2016) menar att det är viktigt att ta hänsyn till etiska frågor för att ingen ska ta skada av att delta i ett forskningsprojekt.

Fyra forskningsetiska principer har tagits fram av Vetenskapsrådet (u.å.), vilka har tagits hänsyn till i rapporten. Vid de olika intervjuerna informerades respondenterna om syftet med studien och vad deras delaktighet skulle innebära. Intervjuerna anpassades efter när

det passade respondenterna. Detta gjordes för att personerna skulle känna att deras delaktighet var frivillig och utfördes på deras villkor. Efter godkännande från respondenterna presenterades deras yrkesroll, men inte deras namn, för att delvis anonymisera svaren. De interna dokument som tagits del av har enligt överenskommelse med företaget inte publicerats eller spridits. Dessa åtaganden ligger i linje med de etiska forskningsprinciper som Vetenskapsrådet (u.å.) har tagit fram.

4.6. Studiens tillförlitlighet och validitet

Tillförlitlighet innebär att hänsyn ska tas till huruvida de forskningsinstrument som används är neutralt och konsekvent, alltså om andra skulle få samma resultat om studien skulle göras igen (Denscombe, 2016). De intervjuer som gjordes i studien spelades in, efter godkännande av intervjupersonerna. Det här gjordes för att författarna inte skulle missuppfatta eller feltolka någon information vilket ökade tillförlitligheten vid bearbetningen av intervjuerna. Intervjuerna som gjordes var semistrukturerade, vilket gjorde att olika resultat insamlades från de olika respondenterna. Dock användes samma intervjuguide vid alla respondentintervjuer, vilket ansågs öka tillförlitligheten då utgångspunkten var samma för de olika respondenterna. Författarna försökte även i så stor mån som möjligt att hålla intervjuerna på de anställdas arbetsplats för att de intervjuade skulle känna sig avslappnade.

Validitet innebär vilken noggrannhet och träffsäkerhet studiens data har (Denscombe, 2016). Denscombe (2016) menar även att validitet är viktigt att ta hänsyn till vid intervjuer, eftersom det kan vara svårt att kontrollera om respondenternas svar är trovärdiga. Författarna valde därför, efter att informationen om företagets verksamhetsbeskrivning och hållbarhetskontext bearbetats och sammanställts från intervjuerna och företagsdokumenten, att skicka dessa till företaget för att bekräfta att författarna tolkat materialet korrekt. För att ytterligare kontrollera validiteten i materialet användes triangulering för att bekräfta insamlad information med flera olika källor.

4.7. Metoddiskussion

Författarna försökte i så stor utsträckning som möjligt att hålla intervjuerna på de anställdas arbetsplats, men i två fall var inte detta möjligt vilket gjorde att dessa två intervjuer hölls via telefon. Detta kan ha påverkat kvaliteten på intervjuerna genom att den personliga kontakten förlorades vilket även gjorde det svårare att läsa av respondenterna. För att göra kvaliteten så bra som möjligt fick respondenterna själva bestämma tid för intervjun, samma intervjuguide användes som för övriga respondentintervjuer, samt att författarna tidigare hade träffat respondenterna och givit en förförståelse om forskningsområdet.

Anledningen till att intervjuer valdes framför exempelvis frågeformulär, var att frågeformulär kan begränsa svarens omfattning (Denscombe, 2016), vilket ansågs begränsa möjligheten att dra slutsatser om de anställdas åsikter. Eftersom intervjuerna till stor del ligger till grund för rapportens resultat, var det viktigt att ha i åtanke att bedöma trovärdigheten i respondenternas svar. Anledningen till detta var att olika faktorer, så som författarnas ålder, kön och personlighet, kunde påverkat hur objektiva respondenternas svar var (Denscombe, 2016). Därför har svar gällande fakta om företagets verksamhet, även delvis bekräftats med hjälp av andra källor. Däremot ställdes många frågor angående uppfattningar och åsikter, vilket Denscombe (2016) menar är svårare att bekräfta. Då intervjuerna till viss del behandlade känslig information om företaget så som miljöpåverkan och de anställdas åsikter om verksamheten, kan svaren ha vinklats för att framställa företaget i en mer positiv bemärkelse. Författarna till studien valde dock att lita på respondenternas svar, då avsikten var att undersöka just uppfattningar och åsikter hos de anställda.

Då metoden för att ta fram väsentligheterna, genom att jämföra två olika ramverk, inte är baserad på en vedertagen metod, kan resultatet ha en lägre trovärdighet än om en erkänd metod använts. Däremot har lagen ännu inte börjat tillämpas, vilket gör att det inte finns riktlinjer för vad som är väsentligt att redovisa enligt lagen. Då det inte heller finns en tydlig definition av vad som är en väsentlighet för icke-finansiell redovisning, ger den här modellen en förståelse för vad som är väsentligt för ett företag inom byggbranschen att redovisa.

En del av frågeställningen var att dra slutsatser om vilka väsentligheter som är relevanta att ta upp för LLENTAB och andra företag inom byggbranschen. Enligt Esaiasson,

Gilljam, Oscarsson och Wängnerud (2012) och Denscombe (2016) är en av nackdelarna med fallstudier att deras slutsatser inte kan vara generella i sin helhet, vilket skulle kunna ha gjort att studiens resultat inte var relevanta för andra företag inom byggbranschen. Däremot att det kan finnas aspekter som gäller även för liknande företag inom branschen (Denscombe, 2016). När det gäller vad som är väsentligt för företag att redovisa, menar Eccles et. al. (2012) att det som är väsentligt för ett företag i en viss bransch, även borde gälla för andra företag i samma bransch, såvida det inte finns alltför stora skillnader mellan företagen. Det här skulle kunna betyda att slutsatserna som drogs om LLENTAB:s väsentligheter, även skulle kunna vara relevanta för andra företag inom byggbranschen. För att ytterligare kontrollera slutsatsernas relevans för andra företag kunde fler företag ha undersökts, men då en fallstudie ändå kan antas vara generaliserbar i vissa avseenden, valde författarna att endast undersöka ett företag.

5. RESULTAT

Resultatet inleds med en presentation av företagets verksamhet, dess intressenter samt hållbarhetskontext, vilka är nödvändiga för framtagandet av väsentligheter. Därefter presenteras LLENTAB:s väsentligheter utifrån GRI och IR, vilket leder fram till vilka väsentligheter som ska redovisas enligt lagen om hållbarhetsredovisning. Slutligen presenteras de anställdas åsikter om LLENTAB:s hållbarhetsarbete och hållbarhetsredovisning.

5.1. Byggbranschen

Byggbranschen står enligt Boverket (2016) för ungefär 20-30 procent av Sveriges miljöpåverkan och resursanvändning. Med grund i detta kan byggbranschen ses som en bransch med stor miljöpåverkan. Enligt Sveriges Byggindustrier, som är branschorganisationen inom bygg, är det viktigt för branschen att satsa på hållbarhet (Sveriges Byggindustrier, u.å.a). För att undersöka vilka områden som branschen behöver arbeta mer med gjordes en miljöutredning (Hedberg, personlig kommunikation 3 maj 2017). De områden som togs fram som byggbranschens största miljöfrågor var energi, material, transporter, avfall och farliga ämnen/kemikalier. De sociala hållbarhetsfrågorna som togs fram som viktigast var arbetsmiljö, etik, mångfald och utbildning (ibid). Dessa områden är därför de som byggbranschen fokuserar sitt hållbarhetsarbete på.

5.2. LLENTAB:s verksamhet

Koncernen gick mellan 2010 och 2015 med förlust (FD3; FD4), vilket berodde på att företaget drabbades hårt av den finansiella krisen 2008. Från 2010 minskade LLENTAB:s förlust för varje år och 2016 gick företaget åter med vinst (R9). LLENTAB redovisade under 2015 218 anställda, 240 579 817 kronor i balansomslutning och 533 699 297 kronor i nettoomsättning (FD4). Företaget ska därför upprätta en hållbarhetsrapport enligt lagen om hållbarhetsredovisning.

LLENTAB jobbar alltid projektbaserat mot beställning, vilket innebär att de konstruerar, producerar och monterar stålhallar efter kundens önskemål. Företagets kunder är allt från stora byggföretag som PEAB, Skanska eller NCC till enskilda byggherrar (I1). När företaget är klar med administrativa rutiner, så som bygglov och markarbeten, godkänner kunden hallen, vilket innebär att hallen kan börja planeras. I planeringsfasen bestäms materialåtgång och tidsplan för projektet (FD1). Utifrån planeringen upphandlas material, så som stålprodukter, fönster och dörrar till stålhallen (R3). Samtidigt påbörjas konstruktionen av stålhallen efter kundens önskemål. När upphandlingen och konstruktionen är klar kan produktionen påbörjas (FD1). I denna fas produceras och förmonteras sandwichpaneler, takstolar och andra delar som behövs för projektet, vilket sker på LLENTAB:s anläggning i Kungshamn. Vissa delar som inte kan tillverkas i maskiner, svetsas ihop och målas i företagets målerianläggning (I1). Efter att delarna till hallen producerats, levereras dessa till byggplatsen där stålhallen ska uppföras. Därefter kan hallen monteras och färdigställas för att sedan överlämnas till kunden (FD1).

5.3. LLENTAB:s intressenter

De personer eller organisationer som enligt respondenterna är LLENTAB:s intressenter är framförallt kunder, ägare, personal, leverantörer, kommun, stat, bank och konkurrenter. LLENTAB kommer i sin hållbarhetsrapport rikta sig mot sina viktigaste intressenter eftersom det kan vara svårt att rikta sig mot samtliga intressenter (F1). Utifrån GRI:s och IR:s definitioner av intressenter bestämde fokusgruppen vilka företagets viktigaste intressenter var. De intressenter som fokusgruppen ansåg kunna påverka mest eller påverkas mest av var kunder, ägare, personal och leverantörer, och sågs därmed som de viktigaste intressenterna enligt GRI. Fokusgruppen rangordnade även intressenterna efter hur betydelsefulla de är för värdeskapandet i verksamheten, ansågs ägarna vara den viktigaste gruppen, följt av kunder, personal och leverantörer. Dessa intressenter ansågs

därför vara de viktigaste enligt IR. Enligt fokusgruppen är alltså de viktigaste intressenterna samma för både GRI och IR.

Trots att både GRI och IR menar att det är viktigt att involvera intressenterna i framtagandet av väsentligheter för att se vad de har för förväntningar och intressen, kommer LLENTAB inte involvera sina intressenter (F1). Däremot presenterade fokusgruppen vilka områden de tror att de viktigaste intressenterna skulle vara intresserade av:

- Ägarna: Vill framförallt se att företaget klarar av att följa de lagar och krav som finns inom hållbarhet, men även företagets finansiella ställning eftersom de ställer krav på lönsamhet.
- Kunderna (framförallt stora byggföretag): Vill veta hur företaget tar hand om miljö och frågor gällande arbetsmiljö och säkerhet, samt att lagar och krav på dessa områden följs, samt att LLENTAB har en företagspolicy. Dessutom ställer vissa kunder krav på att materialet som används är miljöklassat.
- Personalen: Vill främst veta hur företaget arbetar med arbetsmiljö- och säkerhetsfrågor, då de har ett riskfyllt arbete.
- Leverantörerna: Antas inte ha några önskemål på vilka områden som borde finnas med i hållbarhetsrapporten då de troligtvis inte kommer att läsa hållbarhetsrapporten.

5.4. LLENTAB:s hållbarhetskontext

Baserat på företagsdokumenten, informantintervjun och respondentintervjuerna, presenteras nedan den påverkan på ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter som LLENTAB har från att en stålhall säljs till att den levereras. Även de områden där företaget arbetar för att förebygga negativ påverkan presenteras. Då Anställda går in under samtliga delar av företaget presenteras detta område under rubriken Påverkan på företagets verksamhet i stort. Även Påverkan på lokalsamhället ligger under rubriken Påverkan på företagets verksamhet i stort, då detta område inte går att härleda till någon specifik del i företagets verksamhet.

Beställning av stålhall

LLENTAB arbetar mot kundens önskemål vid försäljning av stålhallar. Detta innebär att kunden kan sätta krav på hur hallen ska utformas, energieffektivisering och miljöklassning. Dessutom kan kunden även sätta krav på arbetsmiljö, säkerhet och miljö på byggplatserna.

Detta innebär att kunden kan ha ett stort inflytande på hur hållbar slutprodukten från företaget kan bli (I1).

Planering och konstruktion

Då planerings- och konstruktionsavdelningen konstruerar byggnader utifrån beställningen, har avdelningen inte så stor möjlighet att styra över materialval och hur miljövänliga dessa ska vara. Den hållbarhetsfråga som planerings- och konstruktionsavdelningen främst kan påverka är personal (R6). Detta diskuteras därför under rubriken Anställda i Påverkan på företagets verksamhet i stort.

Upphandling

Materialval

Baserat på kundens önskemål köper företaget in det material som krävs till byggnaden. Det är framförallt stora kunder som har krav på att miljöklassade byggmaterial ska användas. Om kunden inte har specifika krav kan företaget själv välja hur miljövänliga material som ska köpas (R3). Flera av respondenterna menar att ju högre krav LLENTAB har fått från kunder, lagar och regler gällande hållbara material, desto högre krav har även företaget ställt på sina leverantörer. Det har gjort att många av dess leverantörer har fått anpassa sig efter kraven och detta har bidragit till att leverantörerna kan erbjuda mer hållbara alternativ. Företaget försöker köpa miljöklassade material i så stor utsträckning som möjligt, men när det gäller vissa miljöklassade material är utbudet för litet för att möta efterfrågan (I1). Detta gäller exempelvis återvunnet stål där leverantörerna inte kan möta företagets efterfrågan, vilket gör att företaget istället köper in annat stål från Europa och Asien (R3).

Inköp av material

LLENTAB:s största materialinköp består av stål, som köps in från flera olika länder. Största delen köps in direkt via ett företag i Österrike och Ungern, där råmaterialet kommer från olika delar av Europa. En del av företagets stål köps även in från Asien (R3). På frågor om företaget ser någon risk för korruption i leverantörskedjan, menade företaget att det litar på att dess leverantörer har liknande policys gällande korruption som LLENTAB själv har. Företaget har därför valt att inte ställa krav på leverantörerna eller att följa upp deras arbete mot detta (I1; R3). I sin företagspolicy har LLENTAB en uppförandekod om hur företagets anställda ska förhålla sig till korruption och mutor (FD6). Denna används för att förebygga att

korruption eller mutor sker. En anledning till att LLENTAB har upprättat denna policy är för att ta avstånd från de skandaler som uppmärksammats i media, gällande korruption och mutor inom byggbranschen (I1).

Transport

Transporter utgör enligt LLENTAB dess största påverkan på miljön (FD4). En del av transportererna är material som levereras från Europa, som fraktas med framförallt lastbil och tåg till LLENTAB. Det material som kommer från Asien fraktas med båt till Malmö eller Göteborg, och därefter med lastbil till Kungshamn (R3). Enligt LLENTAB kan det inte styra eller räkna på de transporter som andra företag i leverantörskedjan utför. Därför har LLENTAB valt att endast räkna transporter från Malmö och Göteborg, då det är dessa transporter det kan styra över (I1).

Produktion

Energiförbrukning

LLENTAB:s energikonsumtion är störst i produktionen, då de maskiner som används drivs av el och är energikrävande (I1). I sin företagspolicy skriver LLENTAB att företaget ska:

“Arbeta för att, i all vår verksamhet, minska koldioxidutsläpp, minska energiförbrukningen, och välja hållbara energikällor” (ID6).

Tidigare har företaget haft ett elavtal som innebar att den el det använde kom från förnybara energikällor, men under 2016 sades detta avtal upp på grund av kostnadsbesparingar (I1). Detta innebär att elen idag inte längre enbart kommer från förnybara energikällor (Göta Energi, u.å.). Vid uppvärmningen av företagets produktionsanläggning i Kungshamn används åtta stycken oljepannor (FD5). Detta bidrar till företagets koldioxidutsläpp, men företaget arbetar för att energieffektivisera verksamheten, bland annat genom att byta ut oljepannorna mot luftvärmepumpar (I1).

Transport

I produktionen används truckar för att förflytta och transportera material. De truckar som körs utomhus drivs framförallt av dieselmotorer, medan truckar för inomhusbruk drivs av el eller batterier (R2).

Kemikalieanvändning

I produktionen använder företaget kemikalier för att bland annat driva maskiner, tillverka sandwichpaneler och måla vissa ståldelar. Företaget har de senaste åren minskat antalet kemikalier som används från 350 till 150 stycken. På grund av mängden olja och hårdplaster som LLENTAB använder klassas företaget som en miljöfarlig verksamhet inom nivå C. Detta innebär att företaget måste anmäla sin verksamhet till miljö- och hälsoskyddsnämnden i kommunen, men inte att det behöver redovisa dessa delar till kommunen. En av riskerna med användandet av olja och kemikalier är att ett läckage kan ske. Det är därför viktigt att företaget tar dessa risker i beaktning vid hantering av oljor och kemikalier, för att undvika att det läcker ut i naturen (I1).

Avfallshantering

LLENTAB har avtal med en avfallsentreprenör, vilket innebär att avfallsentreprenören fraktar bort företagets avfall. Det avfall som LLENTAB inte har sorterat får det betala mer för då avfallsentreprenören då måste sortera det. Enligt de anställda på LLENTAB sorterar företaget därför så mycket som möjligt av det avfall som uppkommer i produktionen (I1). Under 2016 återvanns närmare 75 procent av företagets avfall, där majoriteten av avfallet var stålavfall. Då företaget inte kan återanvända stålavfallet säljs delar av det för att kunna återanvändas av andra. (FD2).

Arbetsmiljö och säkerhet

Enligt de anställda på LLENTAB finns det många risker vid produktionen, vilket gör att arbetsmiljö och säkerhet ett viktigt område. Några av de största riskerna, utifrån de arbetsskador som lett till sjukskrivning under 2016, är förlorad kontroll av maskin och material, skärskador och fysisk överbelastning (FD2). Företaget ligger högre beträffande antalet arbetsskador som leder till sjukskrivning än branschen i stort, men det har inte inträffat några olyckor som lett till några allvarliga skador (I1). För att förebygga olyckor och få en bättre arbetsmiljö genomförs olika typer av utbildningar och kurser för de anställda. Olyckor förebyggs även genom att de anställda alltid ska använda truckar och andra hjälpmedel vid tunga lyft, samt använda hjälmar, handskar och annan skyddsutrustning (R2). Alla anställda omfattas av en sjukvårdsförsäkring och får tillgång till friskvårdsbidrag för att främja hälsan (I1).

Leverans och montage

Transport

När stålhallarna är klara för att levereras och monteras, fraktas alla delar och allt material till byggplatsen med lastbilar (I1). LLENTAB är medvetet om att transport är det område med störst påverkan på miljön. Enligt företaget kan transporterna till byggplatserna endast ske med lastbil, och då materialet måste transporteras dit, försöker LLENTAB minska antalet transporter för att minska sin påverkan på miljön. För att minska antalet transporter försöker företaget därför optimera och skicka mer kompletta lass (R8). När LLENTAB monterar stålhallar används liftar och kranar som oftast drivs av diesel, men företaget har även börjat använda hybridmaskiner som drivs av både el och diesel, vilket minskar koldioxidutsläppen. För att minska miljöpåverkan från dessa, försöker LLENTAB precis som vid produktionen hyra hybridmaskiner (R3).

Avfallshantering

Även på byggarbetsplatserna arbetar företaget med avfallssortering och sorterar majoriteten av sitt avfall (FD2). LLENTAB har som tidigare nämnts (s. 28) avtal med en avfallsentreprenör som fraktar bort avfallet även från byggarbetsplatserna. Då LLENTAB måste betala för det antal containrar för sortering som ställs på byggarbetsplatsen, väljer företaget dock inte alltid att sortera allt avfall, då det på små byggplatser kan vara mer kostnadseffektivt att betala avfallsentreprenören för att sortera avfallet (I1). Enligt majoriteten av respondenterna har LLENTAB jobbat mycket med att utveckla avfallssorteringen och menar att de har blivit duktiga på det i hela organisationen.

Arbetsmiljö och säkerhet

Precis som i produktionen är arbetsmiljö och säkerhet ett prioriterat område på LLENTAB. Anledningen till detta är att arbetet med att montera byggnaderna ofta innebär att jobba på hög höjd, tungt fysiskt arbete och hantering av maskiner, vilket medför att arbetet kan vara riskfyllt. Det är krav på att byggherren ska gå skyddsronder på alla byggplatser. LLENTAB:s montageledare väljer ofta att gå med på dessa skyddsronder, för att kunna ställa krav på byggherren, vilket gör att säkerheten kan förbättras ytterligare (R3). För att förebygga att olyckor sker finns många lagar och regler över vad montörerna får och inte får göra på byggarbetsplatserna. Det finns till exempel regler som gäller arbete på höjder, där det finns krav på att montörerna måste ha säkerhetslina när de arbetar på hög höjd och att de inte får kliva in på ett tak från en lift (R7). Dessutom får montörerna gå utbildningar och kurser om säkerhet på byggarbetsplatsen för att minska risken för olyckor (R3).

Påverkan på företagets verksamhet i stort

Personal

LLENTAB har 202 anställda i Sverige (ID4). Dessa tillhör antingen tjänstemannasektorn, industrin eller byggsektorn. Det innebär att det finns olika fackförbund som de anställda är anslutna till. Dessa fackförbund är Unionen, Ledarna, IF Metall och Byggnads (I1). Enligt LLENTAB:s företagspolicy arbetar företaget för att främja mångfald och jämlikhet (FD6). Av de 202 anställda är 12 av de anställda kvinnor (I1). Företaget menar däremot att det vill ha mer kvinnor i verksamheten, men att få kvinnor söker jobb hos LLENTAB. En av anledningarna till det är att arbetsuppgifterna i produktion och montage är fysiskt krävande (R4; R5). För att få mer arbetskraft och öka samarbetet med LLENTAB:s dotterbolag, anställer företaget montörer och konstruktörer från dotterbolaget i Polen. Arbetarna får en visstidsanställning på företaget och omfattas av svenskt kollektivavtal (R9). I dagsläget har LLENTAB ingen personalchef. Det är istället verksamhetscheferna som ansvarar för personalfrågor på de olika avdelningarna. I detta ansvar ingår bland annat att ha medarbetarsamtal, se till att personalen trivs på arbetsplatsen och anställa ny personal (R10).

Påverkan på lokalsamhället

LLENTAB är det näst största företaget i Kungshamn (I1). Enligt flera respondenter är företaget därför en viktig arbetsgivare för kommunen. Företaget upplever att det får ett informellt ansvar i samhället då det är verksamt på en liten ort (R10). För att stödja lokalsamhället sponsrar därför LLENTAB samhällets idrottsföreningar, erbjuder praktikplatser till studenter och är delaktigt i lokala arrangemang (I1).

5.5. LLENTAB:s väsentligheter

LLENTAB:s väsentligheter enligt GRI

För att ta fram LLENTAB:s väsentligheter enligt GRI användes de tre principer som presenteras för framtagande av väsentligheter enligt GRI; *Inkludering av intressenter, hållbarhetskontext* samt *väsentlighet*. Genom att följa dessa tre principer har de väsentligheter som kan ses i tabell 3 tagits fram. En mer ingående förklaring av hur framtagandet har gått till finns i bilaga 3.

Väsentligheter enligt GRI
Lagar och krav
Finansiell ställning

Arbetsmiljö och säkerhet
Mångfald och jämlikhet
Anställda
Transport
Energi
Utsläpp
Avfallshantering
Material
Kemikalier

Tabell 3. Väsentligheter enligt GRI.

LENTAB:s väsentligheter enligt IR

För att ta fram LLENTAB:s väsentligheter enligt IR har de tre steg som presenteras av IR; *Bedömning av processens parametrar*, *Bedömning av relevanta ämnesområden* samt *Avgränsning av rapportens innehåll*, använts. De väsentligheter som tagits fram presenteras i tabell 4 nedan. En mer ingående förklaring av hur framtagandet har gått till finns i bilaga 4.

Väsentligheter enligt IR
Transport
Energi
Kemikalier
Material
Lagar och krav
Anställda
Arbetsmiljö och säkerhet
Påverkan på lokalsamhälle
Finansiell ställning

Tabell 4. Väsentligheter enligt IR.

LENTAB:s väsentligheter enligt lagen om hållbarhetsredovisning

Enligt lagen om hållbarhetsredovisning ska hållbarhetsrapporten som ska upprättas, innehålla den information som krävs för förståelsen av företagets utveckling, resultat och vad verksamheten har för konsekvenser på miljö och samhälle. Informationen ska behandla det som är väsentligt för företaget på fem områden, vilka är miljö, sociala förhållanden, personal, mänskliga rättigheter och motverkande av korruption (6 kap §12, ÅRL, 2017). I tabell 5 presenteras de väsentligheter som tagits fram enligt GRI och IR, under respektive område som de anses tillhöra.

Miljö	Sociala förhållanden & Personal	Mänskliga rättigheter	Motverkande av korruption
-------	---------------------------------	-----------------------	---------------------------

Transport	Anställda	Mångfald & Jämlikhet	Risker för korrupcion
Energi	Arbetsmiljö & Säkerhet		Åtgärder mot korrupcion
Material	Påverkan på lokalsamhälle		
Kemikalier			
Utsläpp			
Avfallshantering			
Lagar & Krav			

Tabell 5. LLENTAB:s väsentligheter enligt lagen om hållbarhetsredovisning.

Det första området som företagen ska redovisa inom är miljö. Det som är väsentligt på detta område enligt både GRI och IR är transport, energi, material, kemikalier, utsläpp och avfallshantering. Då det är svårt att särskilja områdena sociala förhållanden och personal presenteras de båda områdenas väsentligheter under samma rubrik. De väsentligheter som ingår under dessa områden är arbetsmiljö och säkerhet, anställda samt mångfald och jämlikhet. Sista området som ingår i lagen är motverkande av korrupcion, där väsentligheterna risker för korrupcion och åtgärder mot korrupcion ska redovisas, trots att dessa inte är väsentligheter enligt GRI eller IR. Anledningen till detta är att lagen menar att företag måste redovisa något om alla fem områden, vilket innebär att LLENTAB ska redovisa sitt arbete mot korrupcion. En väsentlighet som gäller för alla områden är lagar och krav, då det finns regleringar som behandlar alla fem områden.

5.5. Samspelet mellan hållbarhetsredovisning och hållbarhetsarbete

5.5.1. De anställdas syn på hållbarhetsarbete

På frågor om hur respondenterna ser på LLENTAB:s hållbarhetsarbete menade flera av de anställda att företaget inte jobbar så mycket med hållbarhet. Andra ansåg att företaget arbetar bra med hållbarhet, eftersom det gör det som krävs för att följa lagar och krav. Det kan alltså ses som att det inte finns en enhetlig syn på företagets hållbarhetsarbete. Det kan bero på att många i personalen inte är delaktiga i företagets hållbarhetsarbete och därmed inte har kunskap om företagets hållbarhetsarbete (R10). Detta kan bekräftas av att majoriteten av respondenterna ansåg att de inte märkte av företagets hållbarhetsarbete så tydligt i sina arbetsuppgifter. Däremot menade de flesta att det är viktigt att ha kunskap om hur företaget arbetar med hållbarhet. Flera av de anställda menade även att det är allas ansvar att arbeta

med hållbarhetsfrågor. Samtidigt menade majoriteten att det är VD:n och ledningsgruppen som bör sätta upp riktlinjer och ha det yttersta ansvaret för hållbarhetsarbetet, även om det i dagsläget främst är en person som är ansvarig och arbetar med hållbarhetsfrågor på företaget (R1). Det verkar alltså som att hållbarhet inte är integrerat i företagets verksamhet, då få personer är insatta i företagets hållbarhetsarbete, men att många anser att fler borde vara involverade i arbetet med hållbarhet. Enligt LLENTAB:s HMS- och kvalitetschef skulle en större delaktighet i hållbarhetsarbetet kunna gynna företaget, vilket uttrycktes:

“det skulle ge möjligheter att jobba med andra saker än det vi gör idag, för det är en förutsättning (...) Jag tror att vi hade nått nya kundgrupper och fått ett förstärkt förtroende om vi hade utvecklat vårt hållbarhetsarbete.” (R1).

5.5.2. De anställdas syn på hållbarhetsredovisning

På frågan om hur de anställda såg på lagen om hållbarhetsredovisning, hade de olika åsikter om huruvida den kan vara betydelsefull för företaget. En av de anställda var positiv till lagen men såg utmaningar med hur den ska hjälpa företaget, vilket uttrycktes:

”Det svåra är hur man ska använda det, och vad man ska jämföra sig mot” (R1)

De personer som var skeptiska till lagen menade att en hållbarhetsredovisning troligtvis endast kommer vara en bekräftelse på det arbete företaget redan gör, och därför inte kommer bidra med någonting. Detta uttrycktes bland annat av en anställd som sa:

“Det kommer nog bara bli ett bevis på vad vi redan gör, en sammanställning. Jag tror inte skillnaden för oss blir så stor. Bara att vi plockar ihop alltihop. (...) Vi behöver nog inte ändra så mycket på det vi gör redan, utan det här blir ett betyg.” (R5)

Personerna som var positiva till hållbarhetsredovisningen ansåg att den skulle kunna vara ett verktyg för att gynna arbetet och utvecklingen, bidra till en bättre överblick över verksamheten, samt möjliggöra kostnadsbesparingar genom effektiviseringar av arbetet. Enligt fokusgruppen skulle företaget inte ha gjort en hållbarhetsredovisning om inte lagen hade kommit. De menade att det beror på att företaget har andra områden som prioriteras högre. Dessutom har företagets intressenter inte efterfrågat en hållbarhetsredovisning från företaget tidigare. Det har istället räckt att företaget har haft en företagspolicy eller kunnat visa upp den information enskilda byggherrar har krävt (F1). Även andra anställda menade att

hållbarhetsredovisningen kan komma att både vara tids- och resurskrävande, vilket en av de anställda uttryckte så här:

“Det är ju ytterligare en arbetsuppgift som ska göras. Det tar ju resurser. Hur mycket vet vi ju inte ännu, men det kostar ju tid, det gör det.” (R9)

LLENTAB:s VD menade dock att om företaget ändå ska göra hållbarhetsredovisning är det viktigt att försöka göra den betydelsefull och inte bara just det som krävs av lagen. Detta uttryckte VD:n bland annat genom att säga:

“För vi kan ju säkert få någonting på papper och det gillar inte jag personligen, utan ska vi göra sånt så ska det implementeras i organisationen. Så inte det bara är XXX som sitter och gör det och vi skickar in ett vackert papper. För mig blir det ingen riktig trovärdighet.” (F1)

Fokusgruppen diskuterade att hållbarhetsredovisningen borde användas för att belysa det hållbarhetsarbete företaget gör. Detta skulle enligt fokusgruppen göra det möjligt för företaget att presentera sitt hållbarhetsarbete och marknadsföra sig som en god arbetsgivare. Då skulle företaget kunna lägga fokus på de områden som det finns ett värde för företaget att arbeta med. Om dessutom företags intressenter skulle vilja att företaget redovisar andra områden i hållbarhetsrapporten, skulle företaget även lägga fokus på dessa frågor (F1).

När intervjuerna med LLENTAB:s anställda gjordes hade företaget inte en bestämd plan för organisationen runt arbetet med hållbarhetsredovisningen. Många av de anställda trodde att de till en viss del kommer att vara delaktiga i processen, men visste inte på vilket sätt, eller till vilken grad. Däremot trodde företags HMS- och kvalitetschef att personen själv kommer vara ensamt ansvarig för hållbarhetsredovisningen, men med möjlighet att dela ut vissa uppgifter för insamling av data. Första året kommer redovisningen inte innefatta företags dotterbolag eftersom företaget först vill veta hur de ska organisera arbetet i moderbolaget, men att dotterbolagen i framtiden ska tas med då det finns mer att åtgärda där och göra hela koncernen mer hållbar (R1).

6. ANALYS OCH DISKUSSION

I kapitlet diskuteras studiens resultat tillsammans med den teoretiska referensramen. Kapitlet inleds med att diskutera hur de väsentligheter som tagits fram kan vara betydelsefulla för företag inom byggbranschen. Vidare diskuteras hur samspelet mellan LLENTAB:s hållbarhetsredovisning och hållbarhetsarbete ser ut och avslutas med hur företag inom byggbranschen kan bli mer hållbara genom lagen om hållbarhetsredovisning.

6.1. Väsentligheter

Enligt GRI (2016) är det viktigt för företag att definiera sina intressenter vid upprättandet av en hållbarhetsredovisning, vilket Milnes (2012) menar är svårt på grund av olika definitioner av intressenter. Trots det kom LLENTAB fram till samma intressenter enligt både GRI och IR. Däremot involverar företaget inte sina intressenter i processen av väsentlighetsanalys även om GRI och IR anser involvering av intressenter som en viktig del i processen. LLENTAB planerar istället att redovisa de områden som de själva tror att intressenterna är intresserade av, vilket kan leda till att andra väsentligheter än de intressenterna faktiskt är intresserade av väljs ut. Då Hörisch et. al. (2014) menar att intressenter är viktiga för företags hållbarhetsarbete, finns det en risk att om inte LLENTAB involverar sina intressenter så kommer inte heller dess arbete med hållbarhet att utvecklas så som intressenterna önskar. Om LLENTAB endast redovisar det som företaget själv anser vara väsentligt, finns det en risk att väsentligheterna inte redovisas i så stor omfattning. Det är därför viktigt för LLENTAB att involvera sina intressenter, för att hållbarhetsredovisningen ska presentera de områden som intressenterna vill ha information om. Det kan göra hållbarhetsredovisningen mer betydelsefull genom att deras intressentrelationer förbättras i form av att företagets förtroende och legitimitet ökar (GRI, 2016) samt att nya hållbarhetsfrågor tas upp.

Då GRI och IR har olika definitioner av väsentligheter, är detta troligtvis anledningen till att väsentligheterna som togs fram enligt de båda ramverken skiljer sig åt. Däremot behöver LLENTAB redovisa fler väsentligheter än de som togs fram enligt GRI och IR, då lagen om hållbarhetsredovisning kräver att företag redovisar på var och ett av de fem områdena; miljö, sociala förhållanden, personal, mänskliga rättigheter och motverkande av korruption. Det här gör att LLENTAB kommer att redovisa om korruption, trots att det inte var en väsentlighet enligt varken GRI eller IR. Det kan därför ses som att lagar och krav har en påverkan på vilka väsentligheter företag redovisar, vilket går emot Fasan och Mio (2017), som menar att de lagar och krav som företag påverkas av inte har så stor betydelse för omfattningen av de väsentligheter som redovisas. Istället är det enligt Fasan och Mio (2017) industrin och

styrelsen som har den största påverkan på vad företag redovisar, vilket inte har kunnat ses i den här studien.

En studie av Jones et. al. (2015) visar att Storbritanniens största byggföretag inte i så stor utsträckning använder sig av väsentligheter i hållbarhetsredovisningar eftersom de inte ser ekonomiska och miljömässiga fördelar med det. Tvärt emot dessa företag menade flera av LLENTAB:s anställda att hållbarhetsredovisningen skulle kunna leda till kostnadsbesparingar och gynna arbetet och utvecklingen av företagets verksamhet. Det skulle kunna innebära att LLENTAB i större utsträckning kommer engagera sig framtagandet av väsentligheter i hållbarhetsredovisningen. Däremot menar många av LLENTAB:s anställda att företaget inte hade börjat hållbarhetsredovisa om inte lagen om hållbarhetsredovisning kommit. Det tyder på att LLENTAB inte tidigare sett de ekonomiska och miljömässiga fördelarna med hållbarhetsrapportering innan lagen om hållbarhetsredovisning kom.

Av de väsentligheter som anses vara relevanta för LLENTAB att redovisa enligt lagen om hållbarhetsredovisning, finns flera likheter med det Sveriges Byggindustrier menar är byggbranschens största hållbarhetsfrågor. Det här gör väsentligheterna för LLENTAB relevanta även för andra företag inom byggbranschen. Det är dock som tidigare nämnt (s. 9) även viktigt att beakta intressenterna vid framtagande av väsentligheter, då det som är väsentligt för en intressent inte behöver vara väsentligt för en annan (Fasan och Mio, 2017). Det betyder att företag inom byggbranschen inte nödvändigtvis kommer att redovisa samma väsentligheter trots att de har liknande verksamhet. Företag som är verksamma inom samma bransch kan enligt Eccles et. al. (2012) antas ha liknande regleringar och krav på sig, vilket gör att de ska kunna redovisa liknande väsentligheter. Det betyder att LLENTAB:s väsentligheter kan ses som relevanta för liknande företag inom byggbranschen.

Om andra företag inom byggbranschen redovisar samma väsentligheter som de som har tagits fram för LLENTAB, kan detta bidra till ett liknande innehåll i dessa företags hållbarhetsredovisningar. Ett liknande innehåll kan enligt Eccles et. al. (2012) underlätta jämförelser mellan företagen. Då det krävs branschspecifika riktlinjer för att kunna göra jämförelser (Eccles et. al., 2012; Jones et. al., 2015; Edgely, Jones och Atkins, 2015), kan LLENTAB:s väsentligheter underlätta jämförelser mellan företag inom byggbranschen. Genom att jämföra företags hållbarhetsredovisningar med varandra, kan företagen

motiveras att utveckla sina hållbarhetsredovisningar och på så sätt förbättra sitt hållbarhetsarbete. Eftersom LLENTAB bland annat vill använda sin hållbarhetsredovisning till att marknadsföra sig själv som en god arbetsgivare, kan det vara viktigt för företaget att kunna jämföras med andra företag. Det beror på att företaget vill kunna visa upp ett bättre hållbarhetsarbete än konkurrenterna för att kunna attrahera potentiella kunder och arbetskraft. Detta kan motivera företaget att arbeta mer med dessa frågor för att framstå som en bättre arbetsgivare än sina konkurrenter.

6.2. Hållbarhetsredovisningens påverkan på hållbarhetsarbetet

En av de främsta anledningarna till att företag upprättar hållbarhetsredovisningar är att de upplever ett tryck från intressenterna (Hsu, Chang och Chao, 2013), och även möjligheten att få en ökad legitimitet genom att bli mer transparenta (Borglund et. al., 2010). Det är dock inte fallet för LLENTAB som menar att deras viktigaste intressenter tidigare inte krävt en hållbarhetsredovisning från företaget. De menar istället att det har räckt att de har haft sin företagspolicy att visa upp, eller i vissa fall att visa extra information som enskilda byggherrar har efterfrågat för att ses som ett trovärdigt och legitimt företag. LLENTAB menar dock att staten kan ses som en av deras intressenter då staten påverkar deras verksamhet genom lagar och regler. Det är även lagen om hållbarhetsredovisning som gör att LLENTAB kommer upprätta en hållbarhetsredovisning, vilket därmed kan ses som ett svar på tryck från intressenterna, även om det inte är ett eget val från LLENTAB att följa intressenternas önskan. Företaget menar att hållbarhetsredovisningen bör spegla det de tror att deras intressenter vill veta, men även att den ska användas för att marknadsföra sig som en god arbetsgivare, och belysa vad företaget redan är bra på. Det kan delvis bekräfta Wilson (2013) som menar att företag som endast på grund av intressenttryck upprättar hållbarhetsredovisningar tenderar att använda det som marknadsföring av företaget och därför bara presenterar information som ser bra ut. Däremot menar LLENTAB att de dessutom vill göra redovisningen betydelsefull och använda den som ett verktyg för att se vad de kan arbeta mer med. Det betyder att företaget med hjälp av hållbarhetsredovisningen vill förbättra arbetet med hållbarhetsfrågor och verksamhetsutveckling, och inte bara använda redovisningen som ett marknadsföringsverktyg Wilson (2013) och Puroila (2015).

Hållbarhetsredovisning syftar även till att öka jämförbarheten mellan företag (Borglund et. al, 2010), vilket ska göra att företag motiveras att arbeta mer med hållbarhet. Vissa av de

anställda på LLENTAB menar dock att eftersom lagens riktlinjer är otydliga och i dagsläget inte har några branschspecifika riktlinjer kommer de inte kunna jämföra sin hållbarhetsredovisning med andra företag. Det betyder att LLENTAB inte anser att de motiveras ytterligare i sitt hållbarhetsarbete genom att jämföra sig med andra företag, vilket går i linje med vad Wilson (2013) menar. Däremot går det emot både Borglund et. al. (2010), Justitiedepartementet (2016) och Dahl (2007), som påstår att hållbarhetsredovisning underlättar jämförelsen mellan företag. Utifrån sett kan dock jämförelsen göra att andra företag kan motiveras att arbeta mer med vissa frågor, då LLENTAB exempelvis menar att de ligger i framkant när det gäller arbete med arbetsmiljö och säkerhet. Även företagets vilja att marknadsföra sig genom hållbarhetsredovisningen kan tyda på att företaget kommer motiveras i sitt arbete genom att de vill framstå som ett bättre företag än konkurrenterna. Dessutom kan jämförelser med andra liknande företag göras om LLENTAB redovisar de branschspecifika väsentligheter som tagits fram.

Majoriteten av de personer intervjuades sitter i ledningsgruppen på LLENTAB. Många av respondenterna menade att företagets hållbarhetsarbete inte märks i deras arbetsuppgifter. Det kan även bekräftas av LLENTAB:s VD som menade att det i dagsläget är få personer som är involverade i hållbarhetsarbetet och därmed har dålig kunskap om hållbarhet. Under intervjun med fokusgruppen menade respondenterna att framtagandet av väsentligheter delvis kommer bli en fråga för ledningsgruppen, vilket gör att redovisningen och därmed hållbarhetsfrågor kommer diskuteras mer i ledningsgruppen. Eftersom LLENTAB menar att om intressenterna vill att företaget redovisar andra hållbarhetsfrågor än de som företaget idag jobbar med, kommer det anpassa sig och lägga fokus på dessa frågor. Det innebär både att fokus kan hamna på nya frågor för företaget och att kunskapen om dessa frågor kommer förbättras i organisationen. Dessa saker stämmer överens med vad både Borglund et. al. (2010) och Luzano et. al. (2016) menar att företag som börjar hållbarhetsrapportera upplever som förändringar.

Även hur företag organiserar sitt hållbarhetsarbete, sin hållbarhetsredovisning och hur det påverkar integreringen av hållbarhet betonas av Luzano et. al. (2016) och Borgström et. al. (2010) som faktorer som förändras när företag börjar hållbarhetsredovisa. Det är dock något som inte är lika tydligt på LLENTAB. Det är framförallt en person som i dagsläget är ansvarig för hållbarhetsarbetet på företaget. Denna person tror inte heller att andra kommer vara delaktiga i arbetet med hållbarhetsredovisningen i någon större grad. Till skillnad från

personen tror däremot flera av LLENTAB:s anställda att de kommer komma att bli involverade i arbetet med hållbarhetsredovisningen, vilket till viss del kan tänkas stämma då fokusgruppen menade att ledningsgruppen kommer vara delaktiga i framtagandet av väsentligheter. Om fler blir delaktiga än det är idag kommer integreringen av hållbarhet kunna ökas i företaget vilket enligt Borglund et. al. (2010) är en förutsättning för att ytterligare påverka företags hållbarhetsarbete och kärnvärden i en mer hållbar riktning.

Hur LLENTAB:s arbete med hållbarhetsredovisningen kommer se ut i framtiden går inte att säga, men företaget menar själva att det första året troligtvis är svårast och att arbetet med rapporten sedan kommer gå lättare. I framtiden ska även företags dotterbolag involveras och tas med i hållbarhetsredovisningen då det enligt företaget finns mer att förbättra där och att alla delar i koncernen bör vara med för att redovisningen ska vara tillräckligt bra. Det kan kopplas till Stubbs och Higgins (2014) som menar att organisationen och de processer som förbättras med hållbarhetsredovisningen leder till att företag integrerar och arbetar mer med hållbarhet.

6.3. Fungerar reglering av hållbarhet?

I litteraturen finns olika uppfattningar om hur effektiv reglering är för hållbarhetsredovisning. Även när det gäller hur LLENTAB påverkas av krav på att hållbarhetsredovisa finns olika aspekter. Ett av de kritiska perspektiven gällande reglering av hållbarhetsredovisning är att effekten av en reglering inte blir så stor då företag som endast rapporterar det som krävs inte arbetar mer med hållbarhetsfrågor (Habek och Wolniak, 2016; Stubbs, Higgins och Milnes, 2014), vilket det skulle kunna finnas en risk för när det gäller LLENTAB. LLENTAB är ett företag som anser att hållbarhetsarbetet är på en god nivå så länge lagar och krav följs samt att de klarar av att möta kraven som ställs från intressenterna. Det gör att hållbarhetsredovisning endast riskerar att bli någonting företaget gör utan att lägga mer kraft än vad som krävs på den. Enligt Stubbs, Higgins och Milnes (2014) riskerar företag som endast följer lagar och krav att inte integrera hållbarhet mer i sin organisation på grund av lagkrav, vilket också är fallet i det studerade företaget. Dessutom fanns det, förutom de som var positiva till hållbarhetsredovisningen, även negativa åsikter. De ansåg att hållbarhetsredovisningen kommer vara tid- och resurskrävande. Företaget även har arbetat med att minska onödiga kostnader för att möta ägarnas krav på lönsamhet, vilket tyder på att LLENTAB inte vill prioritera att lägga tid och resurser på hållbarhetsredovisning, utan istället vill fokusera på

andra områden. Det finns därför risk att företaget även kommer att göra kostnadsbesparingar i arbetet med hållbarhetsredovisningen och därför bara rapportera det som krävs av lagen (Habek och Wolniak, 2016). Vissa av LLENTAB:s anställda var även skeptiska till att en hållbarhetsredovisning kan leda till att företaget arbetar mer med hållbarhet, då de menade att en hållbarhetsredovisning endast kommer att vara en bekräftelse på det arbete företaget redan gör. Däremot menade LLENTAB:s VD och andra anställda att hållbarhetsredovisningen inte blir betydelsefull för hållbarhetsarbetet om företaget bara redovisar vad som krävs. Istället menade de att företaget borde rapportera det som behövs för att hållbarhetsredovisningen ska kunna bidra till något positivt för företaget. Det betyder att trots att LLENTAB är ett företag som utifrån sett verkar vara ett företag som inte skulle rapportera mer än vad som krävs och inte heller använda redovisningen till att arbeta mer med hållbarhetsfrågor, finns viljan att göra hållbarhetsredovisningen betydelsefull för hållbarhetsarbetet och företagets verksamhet.

Som kan utläsas i litteraturen är tydliga riktlinjer om vad som ska redovisas viktigt för att reglering av hållbarhetsredovisningar ska göra att företag arbetar mer med hållbarhet (Habek och Wolniak, 2016; Delbard, 2008). På LLENTAB finns åsikter om att lagen om hållbarhetsredovisning inte har tillräckligt tydliga riktlinjer, vilket gör att det dels är svårt att veta vad som ska redovisas, men även att det inte går att jämföra med andra företag som troligtvis redovisar andra saker. De väsentligheter som tagits fram för LLENTAB kan som tidigare nämnts även vara relevanta för andra företag inom byggbranschen. Om andra företag redovisar liknande väsentligheter, kan det underlätta jämförelsen mellan företagen, vilket kan leda till ett ökat hållbarhetsarbete. Det kan därför ses som att branschspecifika riktlinjer kan göra att lagens syfte lättare uppfylls.

Viljan att göra hållbarhetsredovisningen betydelsefull både för företaget i stort och även för att förbättra hållbarhetsarbetet, tillsammans med de positiva effekter hållbarhetsredovisning tycks kunna ha på ett företag som LLENTAB, tyder på att lagen om hållbarhetsredovisning förbättrar hållbarhetsarbetet för LLENTAB. Hur denna lag påverkar andra företag inom byggbranschen är svårt att säga genom en fallstudie, då den påverkan lagen har, tycks bero både på företagets intressenter, påverkan på olika hållbarhetsaspekter, viljan att använda hållbarhetsredovisningen samt om företaget har hållbarhetsredovisat tidigare. LLENTAB är ett företag som inte har redovisat tidigare, vilket gör att redovisningen har en påverkan på företaget, vilket går i linje med vad

Borglund et. al. (2010) påstår. Då det troligtvis finns många andra företag inom byggbranschen i Sverige som inte heller har redovisat tidigare, kan de antas påverkas på ett liknande sätt som LLENTAB. Dessa företag kan, som tidigare nämnts, antas ha liknande intressentkrav och miljöpåverkan som LLENTAB, vilket ytterligare tyder på att de kan påverkas på ett liknande sätt.

7. SLUTSATSER

Det avslutande kapitlet ämnar till att besvara studiens syfte och frågeställningar baserat på rapportens resultat och analys/diskussion. Kapitlet avslutas med studiens bidrag samt förslag till framtida forskning.

Vilken betydelse har de väsentligheter som tas fram för ett företag inom byggbranschen, för arbetet med hållbarhet?

De väsentligheter som har tagits fram för ett företag inom byggbranschen gör att nya hållbarhetsfrågor hamnar i fokus och på så sätt bidrar till att företaget både gör kostnadsbesparingar och att det blir mer hållbart. Dessutom kan dessa väsentligheter ses som branschspecifika, då de även bör vara relevanta för andra företag inom byggbranschen. Om fler företag skulle redovisa dessa väsentligheter, skulle det kunna motivera företagen till ett ökat hållbarhetsarbete, då jämförbarheten mellan företagen ökar. De väsentligheter som tagits fram för LLENTAB kan därför bidra till att göra hållbarhetsredovisningen betydelsefull för hållbarhetsarbetet även för andra liknande företag inom byggbranschen.

Hur ser samspelet ut mellan hållbarhetsredovisning och hållbarhetsarbete för ett företag inom byggbranschen?

Det kan konstateras att det finns många olika parametrar som spelar in på samspelet mellan LLENTAB:s hållbarhetsredovisning och hållbarhetsarbete. Beroende på hur mycket tid, resurser och engagemang som företaget väljer att lägga på hållbarhetsredovisningen antas hållbarhetsarbetet förbättras olika mycket. Det verkar dock som att hållbarhetsredovisningen kommer leda till att fler personer blir involverade i hållbarhetsarbetet på LLENTAB, vilket kan göra att andra hållbarhetsområden kan prioriteras än i dagsläget. Dessutom har LLENTAB tidigare varken hållbarhetsrapporterat eller arbetat med hållbarhet i så stor utsträckning. Detta tyder på att

hållbarhetsredovisningen med stor sannolikhet kommer leda till att mer fokus läggs på hållbarhetsfrågor vilket kan förbättra företagets hållbarhetsarbete i framtiden.

Sammanfattningsvis kan det sägas att det inte går att dra definitiva slutsatser om huruvida företag inom byggbranschen blir mer hållbara med lagen om hållbarhetsredovisning. Det beror på att lagen inte har tydliga riktlinjer över vad som är relevant att redovisa för företag. Därför kan branschspecifika riktlinjer för vad som kan vara väsentligt att redovisa, bidra till att lösa detta problem. Det tycks också spela stor roll hur ett företags inställning till redovisningen är. Hållbarhetsredovisningen kan därför bli betydelsefull för hållbarhetsarbetet även om företag inom samma bransch inte redovisar liknande väsentligheter. Detta kan framförallt vara fallet om företaget tidigare inte arbetat med hållbarhet i så stor utsträckning, och vill använda redovisningen till att utveckla företaget, som i LLENTAB:s fall.

7.1. Bidrag till forskningen

Studien bidrar till en förståelse för hur den nya lagen om hållbarhetsredovisning påverkar företags hållbarhetsarbete inom den svenska byggbranschen. Studien ger även en förståelse för varför branschspecifika riktlinjer för byggbranschen är betydelsefulla för lagen om hållbarhetsredovisning.

7.2. Förslag till vidare forskning

Denna studie har genomförts innan företag har börjat hållbarhetsrapportering enligt lagen om hållbarhetsredovisning. Det vore därför intressant att undersöka hur arbetet med hållbarhet för företag inom byggbranschen har påverkats av hållbarhetsredovisningen när lagen har tillämpats under några år. Det vore även intressant att undersöka om branschspecifika riktlinjer kan göra hållbarhetsredovisning mer betydelsefull för hållbarhetsarbetet. Det hade kunnat utföras genom att undersöka hur hållbarhetsarbetet skiljer sig åt mellan branscher där branschspecifika riktlinjer används, jämfört med branscher där inga sådana riktlinjer finns.

8. REFERENSER

Bennewitz. (2012). "Bygg kan vara halva lösningen på miljöfrågan". Byggindustrin. 18 december <http://byggindustrin.se/artikel/fordjupning/bygg-kan-vara-halva-losningen-pa-miljofragan-18722>

Blomqvist, Franzén & Tornberg Rankell. (2008). *Att redovisa hållbarhet – Krav, erfarenheter och inspiration*. Natliken AB

Boberg. (2016). *Fakta om klimat*. <http://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Klimat-och-luft/Klimat/> (hämtad 2017-04-04)

Borglund, Frostenson & Windell. (2010). *Effekterna av hållbarhetsredovisning- En studie av konsekvenserna av de nya riktlinjerna om hållbarhetsinformation i statligt ägda företag* Artikelnummer N2010.30.

Boverket. (2016). *Miljö- och klimatanpassade byggregler*. (rapport 2016:14). Karlskrona: Boverket. <http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2016/miljo-och-klimatanpassade-byggregler.pdf>

Civilutskottet. (2016). *Företagens rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy* (2016/17:CU2). Stockholm: Sveriges Riksdag.

Dahl. (2007). *States under scrutiny: International organizations, transformation and the construction of progress*. Doktorsavhandling. Stockholm: Stockholms universitet, Företagsekonomiska institutionen

Damberg & Johansson. (2016). Nu ställer vi krav på hållbarhet för företag. *Svenska Dagbladet*. 18 maj <https://www.svd.se/nu-staller-vi-krav-pa-hallbarhet-for-foretag> (hämtad 2017-03-24)

Delbard. (2008). CSR legislation in France and the European regulatory paradox: an analysis of EU CSR policy and sustainability reporting practice. *Corporate Governance: The international journal of business in society*. 8(4). ss.397–405.

Demoskop. (2015). *Svenska företag positiva till hållbarhetsredovisning*.

<http://www.demoskop.se/publicerat/svenska-foretag-positiva-till-hallbarhetsredovisning/#text> (hämtad 2017-05-16)

Denscombe. (2016). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 3:e upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Dosal. (2013). *Determining materiality: a key for corporate sustainability*.

<http://www.pgsadvisors.com/2013/07/determining-materiality-a-key-tool-for-corporate-sustainability/> (hämtad 2017-05-25)

Eccles, Krzus, Rogers & Serafeim. (2012). The Need for Sector-Specific Materiality and Sustainability Reporting Standards. *Journal Of Applied Corporate Finance*. 24(2). ss. 65-71.

Eden och Ackermann. (1998). *Making Strategy: the journey of strategic management*. London: Sage Publications.

Edgley, Jones & Atkins. (2015). The adoption of the materiality concept in social and environmental reporting assurance: A field study approach. *The British Accounting Review*. 47(1). 1-18.

Elvingsson. (u.å.) *Hållbar Utveckling*. I Nationalencyklopedin. Tillgänglig: Nationalencyklopedin (hämtad 2017-06-12)

Epstein & Buhovac. (2014). *Making Sustainability Work*. San Francisco: Greenleaf Publishing Limited.

Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud. (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4 upplagan. Stockholm: Norstedts juridik.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets

och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG Text

FAR. (u.å). *FAQ hållbarhetsrapporteringen enligt ÅRL*. [FAQ].

https://www.far.se/contentassets/2b2cc988a3dd4056b3dbad9450d96dee/faq-hallbarhetsrapportering_slutgiltig.pdf (hämtad 2017-03-24)

FAR. (2016). *FARS rekommendationer i revisionsfrågor: RevR 6 Bestyrkande av hållbarhetsredovisning*. FARs samlingsvolym redovisning 2016. FAR Akademi: Stockholm.

Fasan & Mio. (2017). Fostering Stakeholder Engagement: The Role of Materiality Disclosure in Integrated Reporting. *Business Strategy and the Environment* 26(3). ss. 288–305

Finansdepartementet. (2013). *Statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande*. Stockholm: Regeringskansliet.

<http://www.regeringen.se/49bb53/contentassets/601d79990be1426f901c533d67d3af83/statens-agarpolicy-och-riktlinjer-for-foretag-med-statligt-agande-2013> (hämtad 2017-03-24)

Freeman. (1984). *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Boston, Massachusetts: Pitman Publishing Inc.

Freeman, Harrison Wicks, Parmar & de Colle. (2010). *Stakeholder Theory: The State of the Art*. Cambridge: Cambridge University Press.

Global Reporting Initiative (GRI). (u.å.a). *About sustainability reporting*.

<https://www.globalreporting.org/information/sustainability-reporting/Pages/default.aspx> (hämtad 2017-06-12)

Global Reporting Initiative (GRI). (u.å.b). *Defining what matters- do companies and investors agree on what is material?*

<https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/GRI-DefiningMateriality2016.pdf> (hämtad 2017-06-09)

Global Reporting Initiative (GRI). (u.å.c). *GRI's history*.
<https://www.globalreporting.org/information/about-gri/gri-history/Pages/GRI's%20history.aspx> (hämtad 2017-04-14)

Global Reporting Initiative (GRI). (u.å.d). *Sector guidance*.
<https://www.globalreporting.org/information/g4/sector-guidance/Pages/default.aspx>
(hämtad 2017-04-14)

Global Reporting Initiative (GRI). (u.å.e). *Materiality: what topics should organizations include in their reports?* <https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/Materiality.pdf>
(hämtad 2017-06-05)

Global Reporting Initiative (GRI). (2013). *GRI-G4- Construction and real estate sector disclosure*. Amsterdam: Global Reporting Initiative.

Global Reporting Initiative (GRI). (2016). *GRI 101 Foundation 2016*. Amsterdam: Global Reporting Initiative.

Göta Energi (u.å.) *Göta Energis ursprungsmärkning 2015*.
<https://www.gotaenergi.se/privat/nytt-nyttigt/gota-energis-ursprungsmarkning-2015>
(hämtad 2017-05-02)

Habek & Wolniak. (2016). Assessing the quality of corporate social responsibility reports: the case of reporting practices in selected European Union member states. *Quality and Quantity*. 50(1). ss.399-420.

Hedberg. Miljöexpert på Sveriges Byggindustrier. Mailkontakt 2017-05-03.

Hsu, Lee & Chao. 2013. Materiality analysis model in sustainability reporting: a case study at Lite-On Technology Corporation. *Journal of Cleaner Production*. 57. ss.142–151.

Hörisch, Freeman & Schaltegger. (2014). Applying Stakeholder Theory in Sustainability Management: Links, Similarities, Dissimilarities, and a Conceptual Framework. *Organization & Environment*. 27(4), ss. 328–346.

International Integrated Report Council (IIRC). (2013). *The international <IR> framework*. London: International Integrated Report Council.

International Integrated Report Council (IIRC). (2015). *Materiality in <IR>*. London: International Integrated Report Council.

International Integrated Report Council (IIRC). (u.å.). *The IIRC*.
<http://integratedreporting.org/the-iirc-2/> (hämtad 2017-04-14)

INTOSAI. (2013). *Sustainability Reporting: Concepts, Frameworks and the Role of Supreme Audit Institutions*. Wien: INTOSAI. ISBN 978-9949-9061-7-8.
<http://www.environmental-auditing.org/LinkClick.aspx?fileticket=vM4hrHlBd0s%3D&tabid=128&mid=568>
(hämtad 2017-04-04)

Justitiedepartementet. (2016). *Företagens rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy*. (Regeringens Proposition 2015/16:193). Stockholm: Regeringskansliet.

Jones, Comfort & Hillier. (2015). Materiality and external assurance in corporate sustainability reporting: An exploratory study of UK house builders. *Property Management*. 33 (5), ss.430-450

KPMG. (2014). *The essentials of material of materiality assessment*.
<https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2014/10/materiality-assessment.pdf>
(hämtad 2017-03-30)

Larsson & Ljungdahl. (2008). *Licence to operate: CSR och hållbarhetsarbete i praktiken*. Stockholm: Ekerlids.

Lash och Wellington. (2007). Competitive advantage on a warming planet. *Harvard Business Review*. 85(3). ss. 94-102.

LLENTAB AB. (u.å.a). *Starka stålbyggnader byggda på goda idéer.*

<http://www.llentab.se/om-oss/llentab-koncernen/historien> (hämtad 2017-04-07)

LLENTAB AB. (u.å.b). *Uppföljning 2016.* [Internt dokument]. Kungshamn: LLENTAB.

LLENTAB AB. (u.å.c). *Kvalitet och certifiering.* <http://www.llentab.se/om-oss/miljo-sakerhet-kvalitet/kvalitet-och-certifiering> (hämtad 2017-05-11)

LLENTAB AB. (u.å.d). *Processkarta.* [Internt dokument]. Kungshamn: LLENTAB.

LLENTAB AB. (2014). *Årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2013.* Kungshamn: LLENTAB AB.

LLENTAB AB. (2016). *Årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2015.* Kungshamn: LLENTAB AB.

LLENTAB AB. (2017a). *Företagspolicy.*

http://www.llentab.se/media/257721/20170403%20F%C3%B6retagspolicy_SV.pdf
(hämtad 2017-05-02)

LLENTAB AB. (2017b). *Energikartläggning.* (Rapport). Kungshamn: LLENTAB.

Lozano, Nummert & Ceuleman. (2016). Elucidating the relationship between Sustainability Reporting and Organisational Change Management for Sustainability. *Journal of Cleaner Production.* 125. ss.168-188.

Menzies. (2015). *Evaluating the Governance of Sustainability Reporting: Assessing Mandatory and Voluntary Sustainability Reporting Policies and Practices Around the World.* Masteruppsats, Waterloo: University of Waterloo.

Miles. (2012). Stakeholder: Essentially contested or just confused? *Journal of Business Ethics.* 108(3). ss. 285-298.

Morgan. (2014). So, you've finished your materiality exercise. Now what? *BSR Blog*. [Blogg]. 1 november. <https://www.bsr.org/en/our-insights/blog-view/so-youve-finished-your-materiality-exercise.-now-what> (hämtad 2017-06-07)

Puroila. (2015). *What really matters? Materiality disclosures in sustainability reporting practices*. Masteruppsats, Responsible Business. Tampere: University of Tampere School of Management.

Regeringen. (2015). *Politik för hållbart företagande*. Regeringens skrivelse 2015/16:69.

Regeringskansliet. (u.å.) *Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling*. <http://www.regeringen.se/48e36d/contentassets/a69f085ada12410989115a1ff64be6d8/att-forandra-var-varld-agenda-2030-for-hallbar-utveckling> (hämtad 2017-04-04)

SFS 1995:1554. (senast ändrad genom SFS 2016:947). *Årsredovisningslag (ÅRL)*. Stockholm: Justitiedepartementet Sverige.

Steffen, Richardson, Rockström, Cornell, Fetzer, Bennett, Biggs, Carpenter, De Vries, De Wit, Folke, Gerten, Heinke, Mace, Persson, Ramanathan, Reyers & Sörlin. (2015). Planetary boundaries: Guiding human development on a changing planet. *Science*. 347 (6223).

Stubbs & C. Higgins. (2014). Integrated reporting and internal mechanisms of change. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. 27(7). ss.1068–1089.

Stubbs Higgins & Milne. (2013). Why Do Companies Not Produce Sustainability Reports? *Business Strategy and the Environment*. 22(7). ss.456–470.

Svensk Handel. (2016). *Konsumenterna kan påverka – företagen har kraft att förändra*. <http://www.svenskhandel.se/globalassets/dokument/aktuellt-och-opinion/rapporter-och-foldrar/hallbar-handel/hallbarhetsundersokning-2016.pdf> (hämtad 2017-05-25)

Svenskt Näringsliv. (2004). *The role of business in society. Questions and answers on the role of bussines in society*. (Rapport). Stockholm: Svenskt Näringsliv.

http://www.svensktnaringsliv.se/migration_catalog/the-role-of-business-in-society_532870.html/BINARY/The%20role%20of%20business%20in%20society (hämtad 2017-03-26)

Sveriges Byggindustrier. (u.å.a). *Hållbarhet*.

https://www.sverigesbyggindustrier.se/energi-miljo/hallbarhet__6742 (hämtad 2017-05-15)

Topping. (2012). How Does Sustainability Disclosure Drive Behavior Change? *Journal of Applied Corporate Finance*. 24(2). ss.45–48.

United Nations. (u.å.). *The sustainable development agenda*.

<http://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda/> (hämtad 2017-04-04)

United Nations Development Programme (UNDP). (u.å.). *Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara*.

<http://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-11-hallbara-stader-och-samhallen/> (hämtad 2017-05-16)

Vetenskapsrådet. (u.å.) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-*

samhällsvetenskaplig forskning. <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> (hämtad 2017-05-23)

Wilson. (2013). A Critical Review of Environmental Sustainability Reporting in the Consumer Goods Industry: Greenwashing or Good Business? *Journal of Management and Sustainability*. 3(4).

BILAGA 1.

BRANSCHSPECIFIKA RIKTLINJER ENLIGT GRI

Nedan presenteras de branschspecifika riktlinjer som GRI presenterar som områden som kan vara väsentliga för företag inom bygg- och fastighetsbranschen. Områden markerade med +, är områden som finns i GRI Standards, men där GRI har inkluderat sektorspecifik information som företagen bör redovisa om. Det område som är markerat ++ är ett område som endast kan återfinnas i de sektorspecifika riktlinjerna för byggbranschen.

GENERAL STANDARD DISCLOSURES				
<ul style="list-style-type: none"> • Strategy and Analysis + • Organizational Profile + • Identified Material Aspects and Boundaries + • Stakeholder Engagement + 		<ul style="list-style-type: none"> • Report Profile • Governance • Ethics and Integrity 		
SPECIFIC STANDARD DISCLOSURES				
Category	Economic		Environmental	
Aspects ¹	<ul style="list-style-type: none"> • Economic Performance + • Market Presence + • Indirect Economic Impacts + • Procurement Practices 		<ul style="list-style-type: none"> • Materials + • Energy + • Water + • Biodiversity + • Emissions + • Effluents and Waste + • Products and Services + • Compliance • Transport + • Overall • Supplier Environmental Assessment • Environmental Grievance Mechanisms • Land Degradation, Contamination and Remediation ++ 	
Category	Social			
Sub-Categories	Labor Practices and Decent Work	Human Rights	Society	Product Responsibility
Aspects ¹	<ul style="list-style-type: none"> • Employment + • Labor/Management Relations • Occupational Health and Safety + • Training and Education + • Diversity and Equal Opportunity + • Equal Remuneration for Women and Men + • Supplier Assessment for Labor Practices • Labor Practices Grievance Mechanisms 	<ul style="list-style-type: none"> • Investment • Non-discrimination + • Freedom of Association and Collective Bargaining • Child Labor + • Forced or Compulsory Labor + • Security Practices + • Indigenous Rights • Assessment • Supplier Human Rights Assessment + • Human Rights Grievance Mechanisms 	<ul style="list-style-type: none"> • Local Communities + • Anti-corruption + • Public Policy + • Anti-competitive Behavior + • Compliance • Supplier Assessment for Impacts on Society • Grievance Mechanisms for Impacts on Society 	<ul style="list-style-type: none"> • Customer Health and Safety + • Product and Service Labeling + • Marketing Communications • Customer Privacy • Compliance

Figur 1. Relevanta områden för bygg- och fastighetsbranschen.

BILAGA 2.

INTERVJUGUIDE

Informantintervju

Intervjun inleddes med frågorna nedan, och fylldes efterhand på med mer specifika frågor för att förtydliga och bekräfta svaren.

Presentation av upplägget av studien och intervjun.

- Hur ser du på lagen om hållbarhetsredovisning? Är det något som är svårt med tolkningen av lagen?
- Vad gör LLENTAB?
- Hur ser företagets verksamhet ut? Kan man dela upp verksamheten i olika delar?
- Vad finns det för påverkan på olika hållbarhetsområden i de olika delarna? Vad finns det för risker i de olika delarna?
- Hur arbetar företaget för att minska denna påverkan? Hur hanterar man riskerna?
- Om de inte arbetar för att minska påverkan, varför inte?
- Hur används LLENTAB:s företagspolicy? Används den för ert eget hållbarhetsarbete?
- Observation av LLENTAB:s anläggning

Respondentintervju

Intervjufrågorna nedan är de gemensamma frågor som ställdes till alla respondenter. Utöver dessa ställdes mer specifika frågor beroende på de olika personernas arbetsuppgifter. Dessutom ställdes frågor för att förtydliga och bekräfta svar.

Presentation av oss och syftet med uppsatsen, samt information om upplägget för intervjun.

Allmänna frågor:

- Berätta lite om dig själv!
- Hur länge har du jobbat på företaget?
- Berätta om ditt arbete! Vad har du för uppgifter?

Frågor om företagets hållbarhetsarbete:

- Hur ser du på företagets hållbarhetsarbete idag? *Med hållbarhet menar vi både sociala aspekter som hälsa, personalförhållanden och säkerhet, och miljöaspekter där utsläpp, energianvändning, resursförbrukning kan vara några exempel.*
- Märks företagets hållbarhetsarbete av i dina arbetsuppgifter?

- Vems ansvar tycker du det är med hållbarhetsarbetet?

Frågor om lagen om hållbarhetsredovisning:

Sen presenterar vi lagen och vad som ska ingå överskådligt.

- Hur ser du på den nya lagen? Hur tror du lagen kan påverka LLENTAB?
- Vilka är företagets viktigaste intressenter enligt dig? *Med intressenter menar vi personer/ andra företag/ägare som har en påverkan på företaget eller som påverkas av företaget.*
- Den nya lagen om hållbarhetsredovisning syftar till att företagen ska bli mer hållbara, genom att man får en större förståelse för företagets påverkan på miljön. Vi undrar hur du ser på företagets framtida hållbarhetsarbete? Vilka områden tycker du att företaget behöver eller borde jobba med?
- Tror du att ni skulle upprätta en hållbarhetsredovisning i framtiden om inte lagen hade kommit? Varför? Varför inte?

Fokusgrupp

Frågorna ställdes till fokusgruppen som start på diskussioner om de olika frågorna. Vissa följdfrågor ställdes under intervjun.

Presentation av oss och syftet med uppsatsen, samt information om upplägget för intervjun. Presentation av lagen och de olika områdena som ska ingå.

- Vilka är företagets intressenter?
- Vilka av intressenterna påverkas företaget mest av?
- Vilka av intressenterna påverkar företaget mest?
- Vilka intressenter är viktiga för LLENTAB:s framtida möjlighet att bedriva en god verksamhet?
- Om ni skulle rangordna dessa intressenter efter deras betydelse, hur skulle det se ut?
- Har företaget någon dialog med intressenterna? Om ja, hur ser den ut? Om nej, varför inte?
- Vad tror ni att intressenterna framförallt skulle vara intresserade av i en hållbarhetsrapport?
- Hur tror ni att hållbarhetsredovisning kommer påverka företaget och ert hållbarhetsarbete?

- Om det visar sig att de områden ni kommer behöva redovisa inte är de områden ni arbetar med idag, hur skulle det påverka ert hållbarhetsarbete?
- Hur ska ni organisera arbetet med hållbarhetsredovisning? Vem ska göra det och hur ska det gå till?
- Tror ni att LLENTAB skulle upprätta en hållbarhetsredovisning i framtiden om inte lagen hade kommit? Om nej, varför inte?

BILAGA 3

FRAMTAGANDE AV VÄSENTLIGHETER ENLIGT GRI

Väsentlighet

Baserat på LLENTAB:s hållbarhetskontext och de områden intressenterna tros vara intresserade av, kan de väsentligheter som företaget bör redovisa tas fram. Enligt GRI (2016) kommer dessa väsentligheter vara de områden som bedöms ha störst påverkan på ekonomi, sociala förhållanden eller miljö, eller som kan ha en inverkan på intressenters beslutsfattande. De områden som anses vara väsentliga för LLENTAB presenteras nedan och kan ses i tabell 1. Ett av de områden som anses vara väsentligt att redovisa för LLENTAB är *Lagar och krav*. Detta beror på att intressenterna vill veta att företaget generellt följer lagar och krav på hållbarhetsområdet (F1). Det gör att detta område, behandlar både ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter.

Ekonomisk påverkan

Finansiell ställning: LLENTAB:s ägare är en av de viktigaste intressenterna för företaget (F1). Då ägarna framförallt ställer krav på lönsamhet (R10; R9), är det relevant för LLENTAB att redovisa sin finansiella ställning.

Social påverkan

Arbetsmiljö och säkerhet: Majoriteten av respondenterna ansåg att arbetsmiljö och säkerhet är viktigt. Företaget tror även att intressenterna vill ha information om detta område i hållbarhetsredovisningen (F1).

Mångfald och jämlikhet: Företaget menar i sin företagspolicy att mångfald och jämlikhet är ett område som företaget arbetar med för att främja (FD6). Då flera respondenter menar att de bland annat vill ha fler kvinnor som söker till LLENTAB, bör detta vara ett område som redovisas.

Anställda: Flera av respondenterna menar även att LLENTAB:s personal har en stor påverkan på företaget, vilket gör att företaget bör se de anställda som väsentligt att redovisa om. Här bör företaget redovisa personalrelaterade frågor som beskriver LLENTAB som arbetsgivare, exempelvis försäkringar, friskvård och rekrytering.

Miljömässig påverkan

Enligt fokusgruppen är ägarna och kunderna intresserade av att LLENTAB följer lagar och krav inom miljö. Däremot är miljö ett ämne med många underområden (GRI, u.å.b.). Därför kommer de väsentligheter som presenteras vara de områden som företaget menar är viktiga.

Transporter: LLENTAB menar att dess största miljöpåverkan är transporter (FD4). Detta är även något samtliga respondenter tar upp som ett område där LLENTAB har en stor miljöpåverkan och behöver arbeta mer med.

Energi: Många av respondenterna menade att företagets energiförbrukning är ett område som har stor miljöpåverkan och att det är ett område som företaget bör arbeta mer med.

Utsläpp: Då de utsläpp som transporterna och företagets energiförbrukning medför har en stor del i företagets miljöpåverkan (I1), är även detta väsentligt att redovisa.

Avfallshantering: En av de viktigaste miljöfrågorna för LLENTAB är företagets avfallshantering (I1). Flera av respondenterna menar att detta område är något företaget arbetar mycket med att förbättra.

Material: Då LLENTAB:s intressenter ställer krav på vad företaget använder för material och hur detta används, kan intressenterna vara intresserade av information om detta område (F1).

Kemikalier: Då företaget använder kemikalier i sin verksamhet och klassas som en miljöfarlig verksamhet C, kan kemikalieanvändningen ha en miljöpåverkan (I1). Detta gör att även kemikalier är ett område som företaget bör redovisa om.

Enligt GRI (2016) ska även hänsyn tas till de branschspecifika riktlinjer som finns för bygg- och fastighetsbranschen. Av de ovan nämnda väsentligheterna ingår alla förutom kemikalier samt lagar och krav i riktlinjerna för byggbranschen, då dessa två väsentligheter inte finns som standarder enligt GRI. Däremot menar GRI (2016) att företag kan redovisa väsentligheter även om de inte återfinns i GRI Standards.

Väsentligheter enligt GRI
Lagar och krav
Finansiell ställning
Arbetsmiljö och säkerhet
Mångfald och jämlikhet
Anställda
Transport
Energi
Utsläpp
Avfallshantering
Material
Kemikalier

BILAGA 4.

FRAMTAGANDE AV VÄSENTLIGHETER ENLIGT IR

Nedan används de tre steg som presenteras av IR för att ta fram väsentligheter; Bedömning av processens parametrar, bedömning av relevanta ämnesområden samt avgränsning av rapportens innehåll.

Bedömning av processens parametrar

Utöver företaget själv, är en av de aktörer som kan påverka LLENTAB:s värdeskapande företagens ägare. Därmed bör hänsyn tas till ägarna vid framtagandet av väsentligheter. Detta då de enligt fokusgruppen ställer krav på, samt har en stor påverkan på, företagens framtida lönsamhet. Företagets leverantörer är också en aktör som företaget bör ta hänsyn till, eftersom de har stor påverkan på kvaliteten på den slutprodukt som LLENTAB levererar (F1). Även stora byggföretag, som är kunder till företaget, är aktörer som påverkar LLENTAB:s värdeskapande, eftersom de enligt flera respondenter ställer krav på företagens hållbarhetsarbete gällande materialval, arbetsmiljö och säkerhet.

Bedömning av relevanta områden

Enligt IIRC (2015) ska företag ta hänsyn till de viktigaste intressenterna vid bedömning av relevanta områden. När fokusgruppen ombads rangordna intressenterna efter hur betydelsefulla de är för verksamheten, ansågs ägarna vara den viktigaste gruppen, följt av kunder, personal och leverantörer. För att ta fram relevanta områden måste det som kan ha en påverkan på företagens värdeskapande bedömas (IIRC, 2015). LLENTAB:s anställda menar att nöjda kunder och nöjd personal är en förutsättning för företagens framtida värdeskapande. Baserat på detta har de mest relevanta områdena, som kan påverka LLENTAB:s värdeskapande identifierats och sedan rangordnats utifrån företagens hållbarhetskontext, processens parametrar och områdenas påverkan på företagens värdeskapande. De områden som presenteras nedan är därför de väsentligheter som LLENTAB ska presentera enligt IR.

För att skapa nöjda kunder är det enligt LLENTAB (u.å.c) viktigt att ha en god kvalitet både i processen av framtagandet av stålhallar och på slutprodukten. Då kunder har krav på att företaget följer lagar och krav gällande miljö, är detta relevant att redovisa om. Inom miljö

kommer de mest väsentliga områdena vara transport, energi och kemikalier, då dessa krävs för att företaget ska kunna producera stålhallar och skapa värde för sina kunder. Ytterligare en väsentlighet LLENTAB bör redovisa är material då kunder också ställer krav på detta. Då det finns lagar som rör dessa områden är det väsentligt för LLENTAB att redovisa hur företaget förhåller sig till lagar och krav, eftersom det kan påverka företagets värdeskapande om dessa inte efterföljs.

Då rätt kompetens är viktigt för företagets verksamhet, samt att flera av respondenterna menar att det är viktigt att LLENTAB har nöjd personal, bör företaget redovisa sina anställda som en väsentlighet. Det som de anställda tar upp som det viktigaste området för personalen är arbetsmiljö och säkerhet. Då LLENTAB en är viktig arbetsgivare i Kungshamn, skapar företaget även värde för samhället, vilket gör att företagets påverkan på lokalsamhället är en väsentlighet som bör redovisas.

Hållbarhetsredovisningen ska rikta sig mot de finansiella intressenterna, vilket i LLENTAB:s fall är deras ägare. Ägarna har en stor påverkan på företagets framtida värdeskapande, delvis genom att de ställer krav på företagets lönsamhet, vilket gör att den finansiella ställningen är en väsentlighet för LLENTAB att redovisa. Då även leverantörerna ska tas hänsyn till, bör hela leverantörskedjan tas i beaktning. Det gör att transporten, även i leverantörskedjan, är en väsentlighet. Även risker för och åtgärder mot korruption bör tas med i redovisningen eftersom det kan påverka värdeskapandet negativt om det skulle uppstå korruption i något led.

Avgränsning av rapportens innehåll

En av väsentligheterna som LLENTAB kommer att avgränsa är transporter, då företaget anser att det inte kan styra över eller räkna på de transporter som andra företag utför. Samma sak gäller för väsentligheten energi, där företaget menar att det inte väljer att räkna på den el som används på byggarbetsplatsen. I hållbarhetsredovisningen kommer inte heller väsentligheterna risker för och åtgärder mot korruption tas med, då företaget anser att det inte finns en tillräckligt stor risk att korruption sker. De områden som är väsentliga för LLENTAB enligt IR presenteras i tabell 1.

Väsentligheter enligt IR
Transport
Energi
Kemikalier
Material
Lagar och krav
Anställda
Arbetsmiljö och säkerhet
Påverkan på lokalsamhälle
Finansiell ställning

Tabell 1. Väsentligheter enligt IR